Helsinki

Kaavanumero 13058

Asemakaavan muutoksen selostus

Ensi linja 1

kaupunginosa 11. Kallio

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

Diaarinumero HEL 2025-018702
Projektinumero 0000330
ProjectWise-numero 3161_8

Asemakaavan selostus

Asemakaavan selostuksessa esitetään kaavaratkaisun keskeinen sisältö ja suunnittelun vaiheet. Selostusta täydennetään kaavaprosessin edetessä. Selostuksesta säädetään alueidenkäyttölaissa (AKL) ja maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (MRA). Alueidenkäyttölaki oli 1.1.2025 saakka maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL).

Kaavan nimi: Ensi linja 1, asemakaavan muutos

Kaavanumero: 13058

Päivätty: **tieto täydentyy myöhemmin**

Asemakaavan muutos koskee:
Helsingin kaupungin 11. kaupunginosan (Kallio), korttelin 11302, tonttia 7 sekä puistoaluetta

Laatija: Helsingin kaupungin asemakaavoituspalvelu

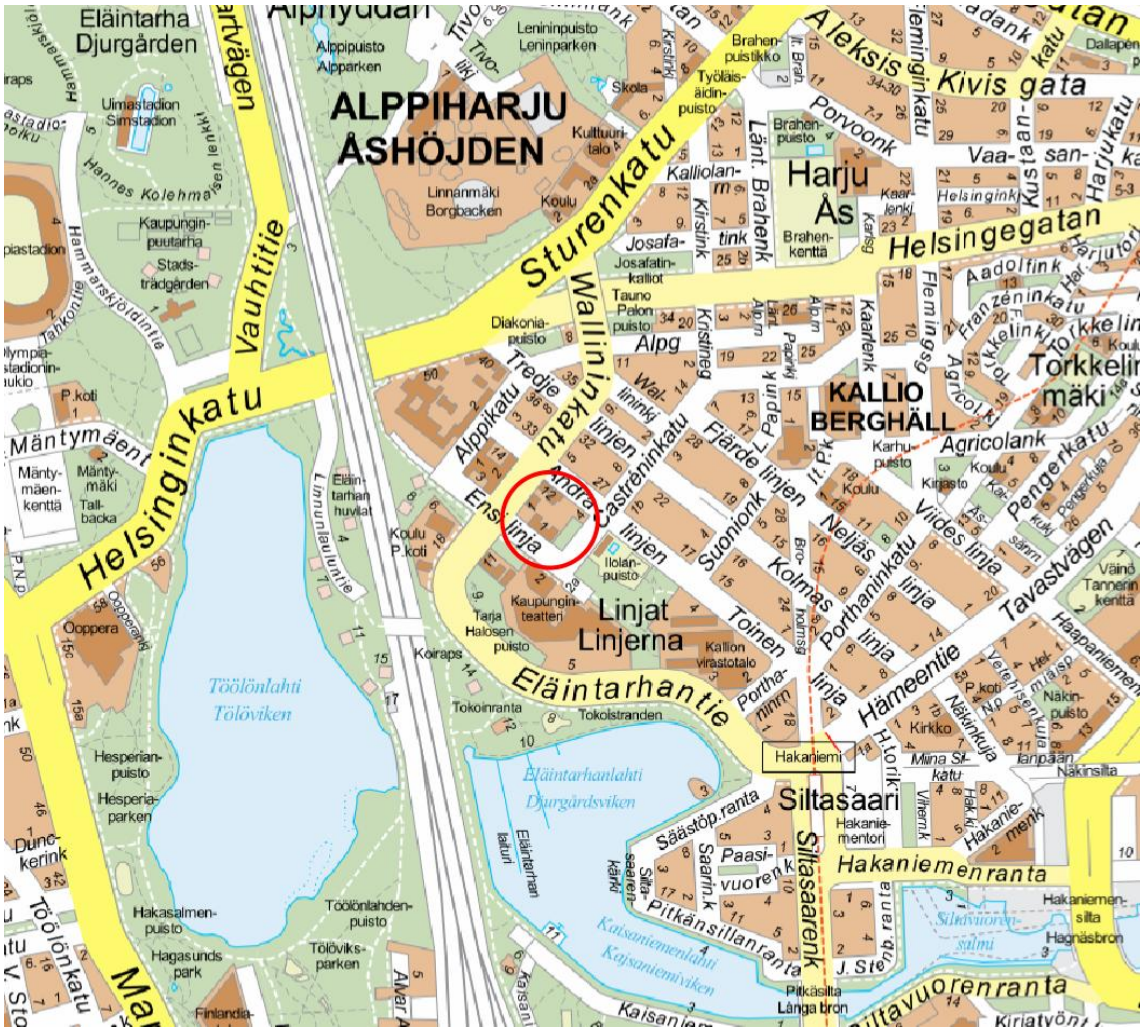
Vireilletulosta ilmoittaminen: 27.1.2026
Nähtävilläolo (AKL/MRL 65 §, MRA 27 §): 6.11.2026–7.12.2026

Kaupunkiympäristölautakunta:
Hyväksyminen: kaupunkiympäristölautakunta
Voimaantulo: **päiväys merkitään kun kaava on tullut voimaan**

Kannen kuva: Helsingin kaupunki, asemakaavoitus / Kuvaaja: Anni-Maria Räsänen

Alueen sijainti

Suunnittelualue sijaitsee Kallion Linjoilla, Tokoinrannan ja Helsingin Kaupunginteatterin pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu vuonna 1898 valmistunut, suojeltu entinen sokeainkoulu sekä sen piha-alue. Lisäksi kaava-alueeseen sisältyy myös Ilolanlehto, joka on nykyisin puisto, jota päiväkodit käyttävät luonnonmukaisena leikkipihan jatkeena.

Kuva: Suunnittelualueen sijainti.

Sisällysluettelo

Tiivistelmä **5**

Asemakaavan kuvaus **6**
Tavoitteet 6
Mitoitus 6
Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet 6
Liikenne 7
Palvelut 8
Esteettömyys 8
Maisema ja luonnonympäristö 9
Virkistys- ja viherverkosto 9
Suojelukohteet 10
Yhdyskuntatekninen huolto 11
Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen 11
Ympäristöhäiriöt 12
Nimistö 13
Vaikutukset 13
Toteutus 15

Suunnittelun lähtökohdat **16**

Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet **19**

Tiivistelmä

Kallion Ensi linja 1:ssä on tarkoituksena muuttaa tontin käyttötarkoitus julkisten tai muuten yleishyödyllisten toimintojen käyttöön, mikä mahdollistaa rakennuksen pysyvän käytön päiväkotina. Rakennuksen muutos toimistokäytöstä päiväkodiksi on toteutettu vuonna 2023 myönnetyn määräaikaisen rakennusluvan perusteella. Kaavamuutoksen yhteydessä päivitetään rakennuksen suojelumääräys vastaamaan nykyisiä suojelutavoitteita sekä liitetään viereinen Ilolanlehto osaksi päiväkodin tonttia. Kaavassa ei osoiteta lisä- tai uudisrakentamista.

Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa päiväkotitoiminnan pysyvä jatkuminen kohteessa. Kaupunginhallitus hyväksyi hankesuunnitelman 11.12.2023, minkä jälkeen rakennus muutettiin päiväkotikäyttöön ja toiminta käynnistyi vuonna 2025. Hanke oli tärkeä toteuttaa nopeasti väistötilatarpeiden vuoksi. Samalla alueen pitkän aikavälin palvelutarve perustelee varhaiskasvatuspaikkojen säilyttämistä ja lisäämistä. Ensi Linjan lähialueilla Alppilan, Harjun, Vilhonvuoren, Torkkelinmäen, Linjojen ja Siltasaaren osa-alueilla 1-6-vuotiaiden lasten määrän arvioidaan kasvavan vuoteen 2040 mennessä noin 474 lapsella.

Kaavaratkaisu mahdollistaa rakennuksen käytön pysyvästi päiväkotitoimintaan ja turvaa alueen varhaiskasvatuspalveluiden saatavuutta. Alunperin sokeainkouluksi rakennetun kohteen historiallisesti arvokkaat tilat soveltuvat luontevasti myös nykyiseen käyttötarkoitukseen. Päiväkodin käyttöön jäävät sekä uudistetut sisätilat että monipuolinen piha-alue, jossa yhdistyvät rakennetut leikkialueet ja Ilolanlehdon säilyvä luonnonmukainen ympäristö. Näitä seikkoja pidettiin myönteisinä myös kaavan valmistelun yhteydessä saadussa palautteessa päiväkotien lapsilta ja huoltajilta. Samalla rakennuksen suojelumääräys päivitetään kattamaan myös arvokkaita sisätiloja. Lisäksi alueen kaupunkikuvallisesti merkittävä puusto sekä aita- ja tukimuurirakenteet osoitetaan säilytettäviksi.

Kaavamuutoksen toteuttamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia, sillä kaavassa todetaan toteutunut tilanne ja alue säilyy kaupungin palvelutarpeita palvelevassa yleisten rakennusten käytössä.

Helsingin kaupunki omistaa koko kaava-alueen ja alue on vuokrattu sisäisesti toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella kaupungin omien toimintojen käyttöön.

Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta. Kaavamuutoksen taustalla on vuonna 2023 myönnetty määräaikainen rakennuslupa, jolla rakennus muutettiin päiväkotikäyttöön voimassa olevan asemakaavan käyttötarkoituksesta poiketen. Jo hankesuunnitteluvaiheessa todettiin, että päiväkotikäyttö tulisi olla luonteeltaan pysyvää ja että toiminnan jatkuminen edellyttää asemakaavan muuttamista. Tämän vuoksi kaupunki käynnisti asemakaavan muutoksen valmistelun.

tekstiä täydennetään, kun kaavaehdotus on ollut nähtävillä

Asemakaavan kuvaus

Tavoitteet

Kaavaratkaisun tavoitteena on suojellun rakennuksen ja ympäröivän tontin muuttaminen pysyvästi päiväkotikäyttöön tekemällä käyttötarkoituksen muutos yleisten rakennusten korttelialueeksi. Suojelumääräystä vahvistetaan kattamaan myös kohteen arvokkaita sisätiloja. Lisäksi tarkoituksena on varmistaa kaavassa piha- ja leikkialueiden laadukas ja tarkoituksenmukainen sekä ympäristöä huomioiva toteutus jo tehdyt muutokset huomioiden. Osana tätä tavoitetta Ilolanlehto liitetään takaisin osaksi päiväkodin tonttia, josta se irrotettiin puistoksi asemakaavalla vuonna 1987. Kaavamuutoksessa ei ole osoitettu lisä- tai uudisrakentamista.

Tavoitteena on edesauttaa seuraavien kaupungin strategisten tavoitteiden 2025–2029 toteutumista:

- Varmistamme, että jokaisessa naapurustossa on viihtyisää ja sieltä löytyvät niin kaupungin kuin yritysten tärkeät lähipalvelut.
- Kasvatamme mahdollisuuksia asua keskustassa ja sen välittömässä läheisyydessä.

Kaupunkistrategia 2025-2029 nostaa esiin erityisesti tämän kaavan lähtökohtien näkökulmasta lähipalveluiden saatavuuden tärkeyttä ja keskustassa asumisen edellytyksien parantamista. Päiväkotitoiminnan vakiinnuttaminen Ensi linjalla on näiden tavoitteiden mukaista.

Mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on 5 492 m².

Kaavassa rakennusoikeus muutetaan olemassa olevan tilanteen mukaisesti 3 740 k-m²:iin. Vanhaan asemakaavaan nähden rakennusoikeus laskee 2 035 k-m², koska tontilta poistetaan toinen toteutumaton rakennusala tarvittavan piha-alueen turvaamiseksi. Rakennukseen on toteutettu tilat enintään 252 lapselle.

Tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=1.5.

Alueiden käyttötarkoitus ja korttelialueet

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Tontilla sijaitsee vuonna 1898 valmistunut, sokeainkouluksi rakennettu punatiilinen uusrenessanssityylinen rakennus. Koulutoiminnan jälkeen rakennus on ollut hallintorakennuksena ja koulutuskeskuskäytössä ja viimeisimpänä se ja ympäröivä piha on muutettu päiväkotikäyttöön. Pihan viereinen puisto Ilolanlehto

on aikanaan ollut osa koulun pihaa, josta se irrotettiin puistoksi edellisen kaavamuutoksen yhteydessä vuonna 1987. Nyt päiväkodit käyttävät sitä luonnontilaisena pihan jatkeena. Koko suunnittelualue sijaitsee kaupungin omistamalla maalla.

Yleisten rakennusten korttelialue (Y)

Koko kaava-alueen kattava yleisten rakennusten korttelialue -merkintä mahdollistaa laajasti eri palvelutoimintojen sijoittamisen tontille. Kaavaratkaisun tavoitteena on kuitenkin päiväkotitoiminnan jatkuminen tontilla ja täten kaikki selvitykset sekä toteutus on harkittu tämän herkimmän toiminnan mukaan. Rakennukseen on toteutettu tilat enintään 252 lapselle. Korttelialueen rakennusoikeudeksi on merkitty 3740 kerrosalaneliömetriä, jonka lisäksi tontille saa sijoittaa huoltorakennuksen ja katoksia. Huoltorakennuksen ja katosten sijainnit on merkitty ohjeellisina nykyisten rakennelmien mukaisesti. Pelastus- ja palojärjestelyistä on sovittava ennen uuden rakennusluvan myöntämistä.

Piha-alueelle on järjestetty tilat päiväkotitoiminnan edellyttämille leikki- ja oleskelualueille. Tätä täydentää luonnonmukaisena pidetty Ilolanlehdon puisto, joka liitetään päiväkodin tonttiin saman käyttötarkoitusmerkinnän alle. Merkittävä puusto on merkitty osittain istutettavan alueen merkinnällä ja sopivilta osin puurivimerkinnällä. Molemmat merkinnät ohjaavat puuston säilyttämiseen tai tarvittaessa uudistamiseen. Lisäksi katualueen rajalle sijoittuva aita ja tukimuuri tulee säilyttää tai uusia alkuperäistä vastaavalla tavalla.

Liikenne

Lähtökohdat

Ensi linja on toiminnalliselta katuluokitukseltaan tonttikatu, jonka liikennemäärä on noin 600 ajoneuvoa vuorokaudessa. Katu on yksisuuntainen, jonka ajosuunta on Wallininkadun risteyksestä Toisen linjan suuntaan. Ensi linjalla on jalkakäytävät ajoradan molemmin puolin ja pyöräily on ohjattu ajoradalle. Kadulla on yhdet raitioliikenteen raiteet, jotka nykytilanteessa eivät ole minkään raitiolinjan käytössä. Tilapäisissä poikkeusreiteissä, esimerkiksi raitioliikenteen verkon katkosten aikana, raitiolinja 7B on käyttänyt Ensi linjan pysäkkiä päätepysäkkinään.

Ensi linjan ajoradan oikealla laidalla raitiokiskojen päällä pysähtyminen on kielletty. Ajoradan vasemmalla puolella on maksullista pysäköintiä klo 9–21, minkä lisäksi pysäköinti on sallittu pysäköintitunnuksella I ilman aikarajoitusta. Ensi linja 1:n edustalla on pysäköintikielto noin 10 metrin matkalla, mikä mahdollistaa lyhytaikaisen saattoliikenteen.

Lähimmät joukkoliikenteen pysäkit ovat Toisella linjalla sijaitsevat Kuntatalon pysäkki, noin 200 metrin etäisyydellä, sekä Castréninkadun pysäkki, noin 260 metrin etäisyydellä. Molemmilla pysäkeillä liikennöivät bussilinjat 23 ja 502. Hakaniemen metroaseman lähin sisäänkäynti sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä.

Kaavaratkaisu

Asemakaavan muutos ei vaikuta Ensi linjan liikenteellisiin ratkaisuihin, eikä tontin ajoyhteyksiin tule muutoksia.

Työpaikka-alueiden autojen ja pyörien pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeen (Kslk 28.2.2017) mukaan päiväkodille tulee rakentaa autopaikkoja enintään 1 ap / 400 k-m². Pysäköintimääräykset koskevat toimintojen pysäköintipaikkojen kokonaismäärää, ja paikat sijaitsevat tontilla. Toimija itse määrittää, ketkä paikkoja käyttävät. Pihan pysäköintialuemerkintöjen sijainnit eivät ole ohjeellisia, eikä niitä tule toteuttaa muulle piha-alueelle. Katualueella sijaitsevat saattopaikat eivät sisälly pysäköintipaikkamäärään.

Pyöräpysäköintipaikkoja tulee rakentaa vähintään 1 pp / 90 k-m². Lisäksi päiväkodin työntekijöille tulee rakentaa pyöräpysäköintipaikkoja 1 pp / 3 työntekijää.

Palvelut

Lähtökohdat

Ensi linjalle ja sen lähistöön on keskittynyt useita eri mittakaavan palveluita. Merkittävimpinä vastapäinen Helsingin kaupunginteatteri ja lähikortteleissa sijaitsevat Kallion virastotalo, Kuntatalo, Diakonissalaitos sekä Hakaniementori ympäristöineen. Toisaalta lähellä on myös Linnunlaulun päiväkoti, Ilolanpuisto, Tokoinrannan leikkipuisto sekä lähikortteleiden kivijalkoihin sijoittuneet kaupalliset palvelut. Viereinen Ilolanpuisto on leikkipuistokäytössä ja siellä on myös iltapäiväkerhotoimintaa. Lähin koulu on Neljännellä linjalla sijaitseva Kallion alaaste.

Kaavaratkaisu

Kaavaratkaisulla turvataan päiväkotipaikkojen määrä pysyvässä ja laadukkaasti toteutetussa sijainnissa.

Esteettömyys

Asemakaava-alue on esteettömyyden kannalta normaalia aluetta.

Tilat on suunniteltu esteettömiksi ja kaikille oppijoille sopiviksi, lapsen kasvua ja kehitystä tukevaksi oppimisenympäristöksi. Sisäänkäynti on esteetön pihan tasolta ja pääsisäänkäynnin yhteydessä on hissi.

Maisema ja luonnonympäristö

Lähtökohdat

Suunnittelualue koostuu rakennetusta Ensi linja 1:n tontista ja Ilolanlehdon puistoalueesta. Se sijaitsee korttelissa, joka kuuluu Eläintarhan huviloiden ja yleishyödyllisten laitosten valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön. Korttelille ja kulttuuriympäristölle ovat ominaisia puuaidoilla rajatut vehreät pihat. Ilolanlehto oli alun perin osa sokeainkoulun pihaa, ja se hahmottuu yhä osana tonttia maastonmuotojen ja korttelia rajaavan aidan takia.

Päiväkodin piha laskee melko jyrkästi kaakkoon, ja se sijaitsee ympäröiviä koillispuolisia tontteja alempana. Näiden tonttien pihat rajautuvat suunnittelualueeseen tukimuurein. Ilolanlehto sijaitsee noin puolitoista metriä Ensi linjan ja Castréninkadun tasoa matalammalla. Kadun rajalla on korkeuseron takia luonnonkivipäällysteinen tukimuuri. Koko suunnittelualuetta rajaa lauta-aita.

Piha on pääasiassa asfaltti- ja sorapintainen, mutta siellä kasvaa myös muutamia suurikokoisia puita sekä istutettua puu- ja pensaskasvillisuutta. Kookkaimmat puut, kuten kolmen suuren tervalepän muodostama ryhmä, lisäävät vehreyttä sekä korttelin sisällä että Ensi linjan katukuvassa. Ilolanlehto on nurmipintainen puisto, jossa kasvaa vanhoja, kookkaita lehtipuita. Puiston pohjakerros on paikoin kulunut puiden varjostuksen ja lasten ulkoilun seurauksena. Puiston eteläosaa rajaa iäkäs lehmusrivi, kun taas pohjoisosassa vapaasti kasvavat puut muodostavat pienen metsikön.

Kaavaratkaisu

Alueen maiseman ja luonnonympäristön ominaispiirteet on otettu huomioon kaavaratkaisussa osoittamalla Ilolanlehdon eteläpäässä säilytettävä ja tarvittaessa uudistettava puurivi sekä suunnittelualuetta katualueista rajaava, säilytettävä tai alkuperäistä vastaavalla tavalla uusittava aita ja tukimuuri. Lisäksi pihan luoteisosaan ja Ilolanlehdon pohjoisosaan on merkitty istutettava alueen osa, jolla kaupunkikuvallisesti merkittävä puusto tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa.

Virkistys- ja viherverkosto

Lähtökohdat

Suunnittelualue sijaitsee Ilolanpuistosta, Tarja Halosen puistosta ja Tokoinrannasta koostuvan laajan puistokokonaisuuden vieressä, joka kytkeytyy Keskuspuiston vihersormeen. Ilolanlehdon puisto on vuokrattu päiväkodin käyttöön, joten sitä käytetään päiväkodin pihana eikä yleisenä puistoalueena. Ilolanlehtoon ei ole suoraa käyntiä katualueelta, sillä se sijaitsee katutasoa alempana, vaan sille saavutaan päiväkodin tontin kautta.

Kaavaratkaisu

Ilolanlehdon puistoalue muutetaan osaksi päiväkodin tonttia.

Suojelukohteet

Lähtökohdat

Suunnittelualue kuuluu Eläintarhan huviloiden ja yleishyödyllisten laitosten valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY 2009) rajaukseen. Alue edustaa 1800-luvun lopun sosiaalista rakennustoimintaa, huvilakulttuuria ja huvilamiljöötä. Alueelle on sijoitettu ajalleen merkittävä määrä filantrooppisen toiminnan rakennuksia muun muassa sokeille ja raajarikoille. Alueen puistomaisen ilmeen ja huvila-arkkitehtuurin katsotaan olevan hyvin säilynyttä. Lisäksi alue on osa maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä "Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki."

Tontilla sijaitsee vuonna 1898 valmistunut Helsingin sokeainkoulun rakennus, joka on suojeltu asemakaavassa suojelumerkinnällä (sr-1). Rakennuksen on suunnitellut Yleisten rakennusten ylihallituksen ensimmäisenä arkkitehtina toiminut Ernst Theodor Granstedt (1842–1927). Sokeainkoulu käytti rakennusta vuoteen 1972 saakka. Koulun jälkeen rakennuksessa toimi Helsingin raastuvanoikeus 1974–1985, minkä jälkeen rakennus palveli kaupunkilaisia Helsingin kaupungin virastokäytössä. Rakennus jäi tyhjilleen syyskuussa 2022 ja seuraavana vuonna laadittiin suunnitelmat rakennuksen muuttamisesta päiväkotikäyttöön. Arkkitehtitoimisto Kari Ristola Oy:n laatimien suunnitelmien mukaan korjatussa entisessä sokeainkoulussa alkoi päiväkotitoiminta syksyllä 2025.

Valtion erityisoppilaitokseksi valmistunut Ensi linja 1 ilmentää osaltaan suomalaisen koulurakentamisen historiaa. Rakennus on varhainen kivikoulu. Kivikoulut yleistyivät ajan kaupunkikeskustoissa, mutta ajan kansakoulurakennukset rakennettiin yleensä ottaen vielä puusta. Ensi Linja 1 suunniteltiin erityiskouluksi, mutta muiden vastaavien erityisoppilaitosten tapaan se muistuttaa aikansa yleistä koulurakentamista. Ensi Linja 1 oli rakentuessaan Suomen komeimpia aistivialliskouluja ja Kallion alueen ensimmäisiä kivirakennuksia.

Tyyliltään rakennus edustaa ajalleen ominaista uusrenessanssi- ja rohbautyyliä. Rakennuksessa on puhtaaksi muurattu tiilijulkisivu, valkoiset rapatut koristekivet, koristeiden tyylit, ikkunoiden muodot, rakennuksen pohjamuoto sekä risaliitit. Julkisivusommittelussa on hyödynnetty symmetriaa.

Kohteesta on valmistunut rakennushistoriaselvitys vuonna 2022, jonka on laatinut Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy.

Kaavaratkaisu

Rakennuksella on oleva suojelumerkintä. Suojelumerkintää päivitetään. Uusi suojelumerkintä varmistaa paremmin arvokkaiden sisätilojen ja alkuperäisten

rakennusosien ja rakenteiden säilyttämisen. Suojelumerkintää päivitetään seuraavasti:

Rakennus suojellaan erityisen arvokkaana rakennuksena merkinnällä sr-1: Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.

Yhdyskuntatekninen huolto

Lähtökohdat

Alue sijaitsee nykyisellään sekaviemäröidyllä alueella. Korttelialueen matalin kohta sijoittuu Ilolanlehdon alueelle, jonne voi rankkasateella kertyä vettä. Ilolanlehdosta ei ole toimivaa tulvareittiä kadulle.

Kaavaratkaisu

Asemakaavamuutos ei aiheuta muutoksia tai uudisrakentamistarpeita yhdyskuntateknisen huollon verkostoihin. Hanketta kehotetaan varautumaan tulevaisuudessa edistettävään hulevesien eriyttämiseen.

Asemakaavamuutos ei muuta alueen vesiolosuhteita. Ilolanlehto toimii nykyisellään hetkellisenä tulvavesien viivytysalueena.

Maaperän rakennettavuus, pohjarakentaminen ja pilaantuneisuuden kunnostaminen

Lähtökohdat

Maanpinnan korko vaihtelee noin tasolla +13,8…+17,0, maanpinnan viettäessä kaakkoon. Maaperäkartan perusteella tontin maaperä on täyttömaata. Alueelle tehdyissä kairatutkimuspisteissä on havaittu paikoitellen myös silttiä ja savea kaava-alueen pohjois- ja länsiosissa.

Pohjaveden pinnankorkeutta on seurattu tontilla yhteensä neljästä havaintoputkesta vuosien 2001-2003 aikana. Pohjaveden pinta on ollut tontin luoteisosassa korkeimmillaan tasolla +14,25 ja tontin keskiosassa tasolla +13,28.

Kaava-alueelta tai sen läheisyydestä ei ole tiedossa maaperää pilaavaa toimintaa. Kaava-alueen täyttömaakerrokset ovat vanhoja ja niiden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää.

Kaavaratkaisu

Kaavassa on annettu määräys: "Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja tarvittaessa maaperä on puhdistettava."

Ympäristöhäiriöt

Lähtökohdat

Kaava-alue sijaitsee Kalliossa Ensi linjan, Toisen linjan, Wallininkadun ja Castréninkadun välisellä alueella. Pääasiallinen melulähde alueella on Ensi linjan sekä Castréninkadun ajoneuvo- ja raitioliikenne. Kohteen ohi ei kulje säännöllistä raitioliikennettä, mutta raiteita käytetään raitioliikenteen poikkeusreittinä.

Kaava-alueella sijaitsevassa rakennuksessa on suoritettu raitioliikenteen tärinä- ja runkomelumittaukset vuonna 2025. Selvityksen perusteella tärinäarvot kaikissa mittauspisteissä ovat alle tärinän ohjearvon 0,3 mm/s asumiselle (Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä) ja tärinä jää alle havaintokynnyksen eikä aiheuta häiriötä sisätiloissa. Selvityksen mukaan värähtelystä johdetut runkomelutasot nykyisessä rakennuksessa ovat enimmillään 34 dB, joka alittaa runkomelun ohjearvon 35 dB asumiselle (Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä). Mittausten yhteydessä mitattiin myös julkisivun nykyinen ilmaääneneristys 1. kerroksen monitoimitilasta. Julkisivun kaavamääräystä vastaava äänitasoerotus on mittauksen perusteella 28 dB. Mittauksissa merkittävin äänivuoto havaittiin ikkunoiden kautta.

Kaava-alueen ympäristö on avointa, mikä mahdollistaa ilmanpäästöjen hyvän tuulettumisen. HSY:n ilmanlaadun vuosikartan 2025 mukaan typpidioksidin vuosikeskiarvo on kaava-alueella enimmillään noin 8 µg/m3.

Kaavaratkaisu

Kaava-alueella sijaitsevassa rakennuksessa sijaitsee nykyisellään päiväkoti. Asemakaavamuutoksen on tarkoitus mahdollistaa päiväkotitoiminta tontilla. Kaavamuutoksen laatimisen yhteydessä alueesta on tehty melumallinnus (Helsingin kaupunki 2026). Meluselvityksessä on tutkittu rakennuksen piha-alueille ja julkisivuihin kohdistuvia päivä- ja yöajan keskiäänitasoja ennustetilanteen mukaisilla liikennemäärillä.
Melumallinnuksen mukaan melun päivä- ja yöohjearvot täyttyvät pääosin kaava-alueen piha-alueilla. Tontille on kohdistettu kaavamääräys, että leikkiin ja oleskeluun tarkoitetut piha-alueet tulee sijoittaa ja tarvittaessa suojata melulta siten, että niillä saavutetaan melutason ohjearvo päivällä ja yöllä.

Suunnitellun rakennuksen julkisivuihin kohdistuu korkeimmillaan 59 dB:n keskiäänitaso päivällä ja 53 dB yöllä. Laskennallinen äänitasoerovaatimus ($\Delta L_{A,vaad}$) on tällöin 24 dB liikennemelua vastaan. Kaavassa on annettu määräys, jonka mukaan rakennuksen julkisivun ääneneristävyys tulee mitoittaa siten, että täytetään käyttötarkoitusta vastaavat melutason ohjearvot sisällä.

Tärinä- ja runkomeluselvityksen perusteella raitioliikenteen aiheuttama värähtely ei aiheuta rakennukseen siirtyessään sallittuihin ohjearvoihin nähden liian suurta tärinää tai runkoääntä. Tämän vuoksi kaavassa ei ole annettu erikseen määräystä liittyen tärinän- ja runkomeluntorjuntaan.

Ennustettujen liikennemäärien ja HSY:n ilmanlaadun asiantuntija-aineiston perusteella kaavamuutosalueelle ei arvioida kohdistuvan merkittävää riskiä siitä, että ilmanlaadun raja- tai ohjearvotasot ylittyisivät kaava-alueella. Näin ollen asemakaavassa ei ole annettu kaavamääräyksiä ilmanlaadun suhteen.

Nimistö

Ilolanlehto-puiston nimi poistuu tonttiin liittämisen myötä.

Vaikutukset

Kaavamuutoksen toteuttamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia, sillä kaavassa todetaan toteutunut tilanne ja alue säilyy kaupungin palvelutarpeita palvelevassa yleisten rakennusten käytössä.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tunnistettiin erityisen tärkeiksi arvioitaviksi näkökulmiksi vaikutukset lapsiin, kulttuuriperintöön, luontoon sekä liikenteeseen. Yhteenvetona voidaan todeta vaikutusten olevan jo pitkälti toteutuneita.

Kaavan vaikutusten arviointia varten laadittiin erityisesti runkomelu- ja tärinäselvitys (Akukon Oy, 2025) sekä kysely lapsivaikutustenarviointia varten. Melua arvioitiin aikana, jolloin poikkeusreitillä oleva raitiovaunulinja ohitti päiväkodin sen eteläpuolelta. Vaikka tulokset eivät olleet hälyttäviä, kaavassa määrätään julkisivun ääneneristävyyden mitoitus, mikä varmistaa sen, että lepohuoneet ovat jatkossakin suojassa ulkoisilta melunlähteiltä. Lapsivaikutusten arviointia varten laaditussa kyselyssä kokemukset päiväkotiarjesta Ensi linjalla olivat varsin positiivia ja kiitosta saivat erityisesti juhlasali, liikuntasali, kuraeteinen sekä Ilolanlehdon puolen luonnonmukainen piha. Negatiivisena koettiin liikenneyhteyden huonontuminen raitiovaunulinjan palattua normaalille reitilleen, rakennetun pihan puolen pienuus sekä suuri päiväkotiyksikkö. Lisäksi kaavaratkaisun valmistelussa nojattiin vahvasti määräaikaista rakennuslupaa varten vuonna 2023 valmisteltuun rakennushistoriaselvitykseen (Ark-byroo Oy, 2022).

Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Vaikutukset maisemaan ja luonnonympäristöön

Kaavaratkaisu turvaa kaava-alueen arvokkaimman puuston säilymisen ja Ilolanlehdon säilymisen pääosin istutettuna alueena. Maiseman kannalta merkittävät puurivit, muu puusto sekä aita säilyvät.

Vaikutukset virkistys- ja viherverkostoon

Ilolanlehto liitetään osaksi päiväkodin piha-aluetta. Kaavaratkaisulla ei ole vaikutusta puistoalueen nykyiseen käyttöön, sillä se on jo nykyisin vuokrattuna päiväkodin käyttöön. Puistoalueen saavutettavuus yleisen virkistyskäytön kannalta on rajallinen, koska sille ei ole suoraa yhteyttä kadulta. Alue säilyy kuitenkin yleisessä käytössä päiväkodin toiminta-aikojen ulkopuolella.

Vaikutukset palveluverkkoon

Toimipisteen laajuudessa on huomioitu kasvatuspalveluiden koko palveluverkoston pitkän tähtäimen kehitys: väestöennuste, asuin- ja liikerakentaminen ja liikennejärjestelyt. Rakennukseen toteutetut turvalliset, terveelliset ja riittävät tilat luovat hyvät edellytykset päiväkodin toiminnalle ja vastaavat Kallion ja sen lähialueiden palvelutarpeisiin. Ensi Linja 1 tilat mahdollistavat kunnallisten ruotsinkielisen varhaiskasvatuspalveluiden järjestämisen alueella.

Vaikutukset liikenteen järjestämiseen

Kaavaratkaisulla ei ole vaikutuksia Ensi linjan liikenteeseen, sillä se mahdollistaa nykyisenlaiset pysäköinti- ja ajoliittymäjärjestelyt. Päiväkodin henkilökunta- ja saattoliikenne kantakaupungin kulkutapaosuuksia mukaillen tuottaa noin 90 moottoriajoneuvon vuorokausiliikenteen.

Vaikutukset kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön

Suojelumerkinnän päivityksen myötä kulttuuriperinnöltään rikas kohde on entistä vahvemmin suojeltu myös arvokkailta sisätiloiltaan. Kaupunkikuvassa merkittävät puurivit, muu puusto sekä aita tukimuureineen säilyvät.

Sosiaaliset vaikutukset

Kaavamuutoksella on myönteisiä sosiaalisia vaikutuksia alueen lapsiperheille ja varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjille. Päiväkotitoimintojen pysyvä sijoittaminen tontille parantaa lähipalveluiden saavutettavuutta ja sijoittumisen ennakoitavuutta. Suuresta päiväkotipaikkayksiköstä huolimatta tilat mahdollistavat nykyisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toiminnan järjestämisen pienryhmissä. Rakennus ja sen piha muodostuvat pienistä erillisistä toiminta-alueista, jotka mahdollistavat lapsen kokoisen toiminnan tiloissa.

Aiemmassa hankesuunnitelmavaiheessa vuonna 2023 osana lapsivaikutusten arviointia todettiin, että tilojen ja pihojen toteutuksissa varmistetaan lapsille turvallinen ja terveellinen ympäristö. Suuremman yksikön ratkaisu mahdollisti kokonaisten lapsiryhmien väistöt sen sijasta, että ryhmiä olisi pitänyt ryhtyä rikkomaan eri kohteisiin. Asukkaita, päiväkotien henkilöstöä sekä huoltajia osallistettiin omissa tilaisuuksissaan vuoden 2023 aikana. Määräaikaisen rakennusluvan valmistelun aikaan nousseet huolet ruotsinkielisen palvelun heikentymisestä kohteessa, jossa on myös kaksi suomenkielistä päiväkotia, eivät ole nousseet uudelleen esille tämän kaavan valmistelun aikana.

Kaavamuutos, tässä vaiheessa Ensi linjan jo käynnistyneen päiväkotitoiminnan kannalta, ei tuo merkittäviä muutoksia nykyisten päiväkotilasten arkeen. Toiminnan jatkuminen samassa kohteessa vähentää monella lapsella päiväkotiympäristön turhaa vaihtumista. Pysyvyys vastikään uudistetuissa, laadukkaissa tiloissa voidaan nähdä positiivisena vaikutuksena. Päiväkotitoimintojen sijoittuminen osittain Ilolanlehtoon sekä laajempien puistoalueiden läheisyyteen mahdollistaa vehreän ympäristön hyödyntämisen osana varhaiskasvatusta sekä tukee lasten hyvinvointia ja luontosuhteen kehittymistä.

Osana kaavaprosessia haluttiin täydentää aiemmin tehtyä lapsivaikutusten arviointia laajempana kokonaisuutena kysymällä lapsilta palautetta päiväkotiarjesta Ensi linjalla. Mielipiteitä kerättiin laittamalla lyhyt karttakysely päiväkotien kautta vanhemmille, johon ohjeistettiin vastaamaan lapsen kanssa keskustellen. Kyselyssä esille nousi erityisesti tyytyväisyys Ilolanlehdon pihan puoliskoon, haasteet saattoliikenteessä julkisilla liikennevälineillä sekä huolet suuresta päiväkotikokonaisuudesta pieneen leikkipihaan nähden. Sijainti päiväkodille koettiin hyvänä ja rauhallisena verrattuna muihin lähialueisiin. Kun kaavan myötä Ilolanlehto liitetään virallisesti piha-alueeksi, saavat päiväkotitoimijat harkita vapaammin toimintojen sijoittelua. Vaikka kaikkiin esitettyihin huomioihin ei voi ottaa kantaa tällä kaavamuutoksella, kaupungin eri alojen asiantuntijat ovat saaneet arvokasta lisätietoa lasten ja huoltajien kokemuksista, mitä voi mahdollisesti ottaa huomioon muissa päätöksissä. Kyselyn kooste on kaavamuutoksen vuorovaikutusraportin liitteenä.

Toteutus

Kaavan toteutus ei tule merkittävästi näkymään Ensi linjan arjessa, sillä muutokset päiväkotikäyttöön on jo tehty. Kun kaava on tullut voimaan, kaupunki voi alkaa valmistelemaan Ilolanlehdon liitosta tonttiin sekä kaavan mukaista rakentamislupaa ilman määräaikaisuutta. Täten päiväkotitoiminnan edellytykset Ensi linja 1:ssä on vakinaistettu.

Suunnittelun lähtökohdat

Kaavaratkaisu vastaa valtakunnallisiin tavoitteisiin (valtioneuvoston päätös 14.12.2017).

Kaavaratkaisu ei ole ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa.

Kaavaratkaisun valmistelussa on erityisesti painotettu seuraavia valtakunnallisia tavoitteita:

- luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen
- huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.

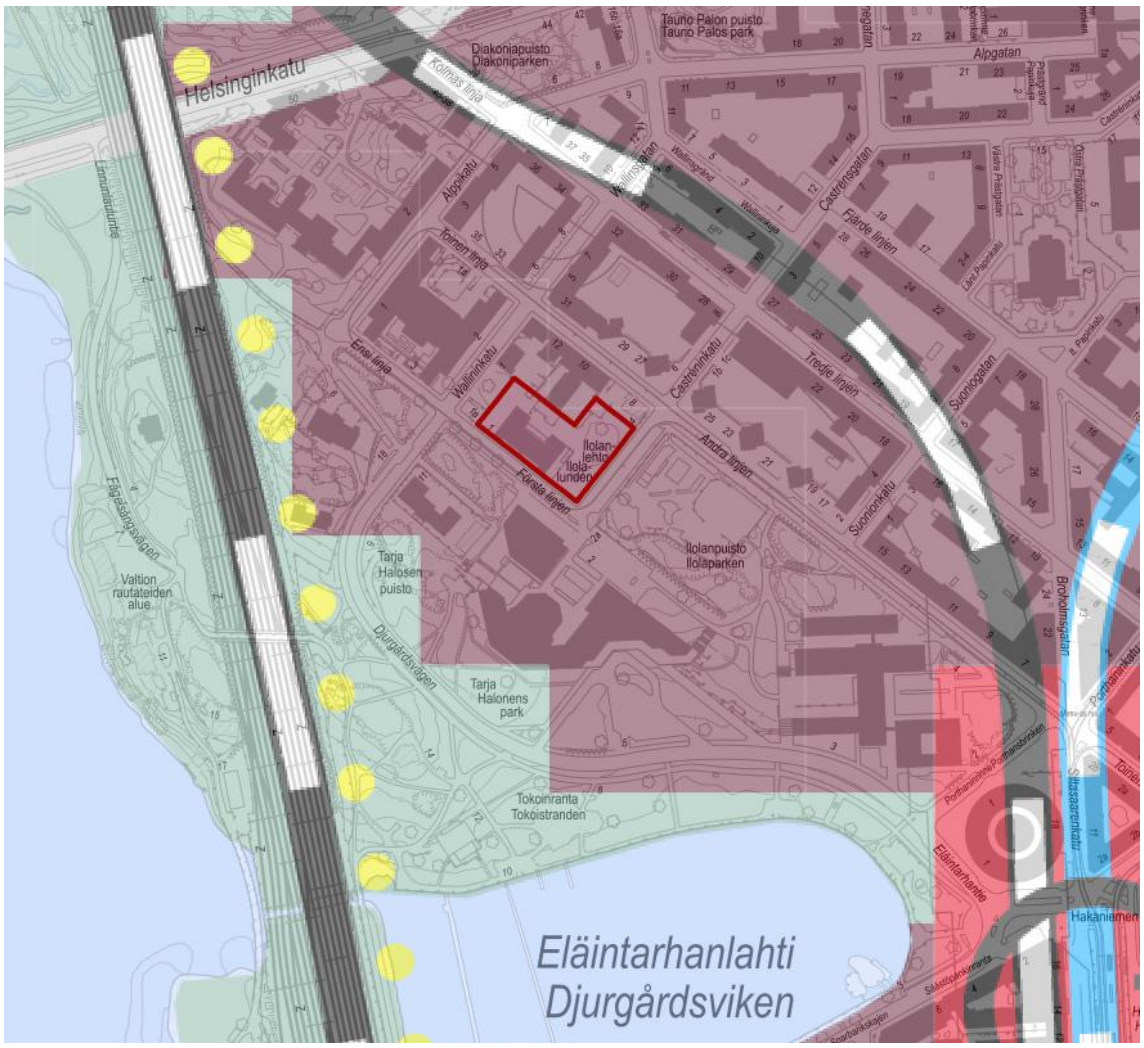
Tavoitteiden huomioon ottamista selostetaan tarkemmin kohdassa Asemakaavan kuvaus.

Alueella voimassa olevat kaavat

Yleiskaavataso

Helsingin yleiskaava 2016 (tullut voimaan 5.12.2018):

Helsingin yleiskaavan (2016) mukaan alue on kantakaupunki C2 aluetta eli keskustaa, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Yleiskaavassa huomioidaan koko suunnittelualue valtakunnallisesti merkittävänä rakennetun ympäristön alueena, eli RKY 2009 -alueena. Täten suunnittelussa on sovitettava erityisen huolellisesti yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja kulttuuriympäristöarvot. Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan (2016) mukainen.

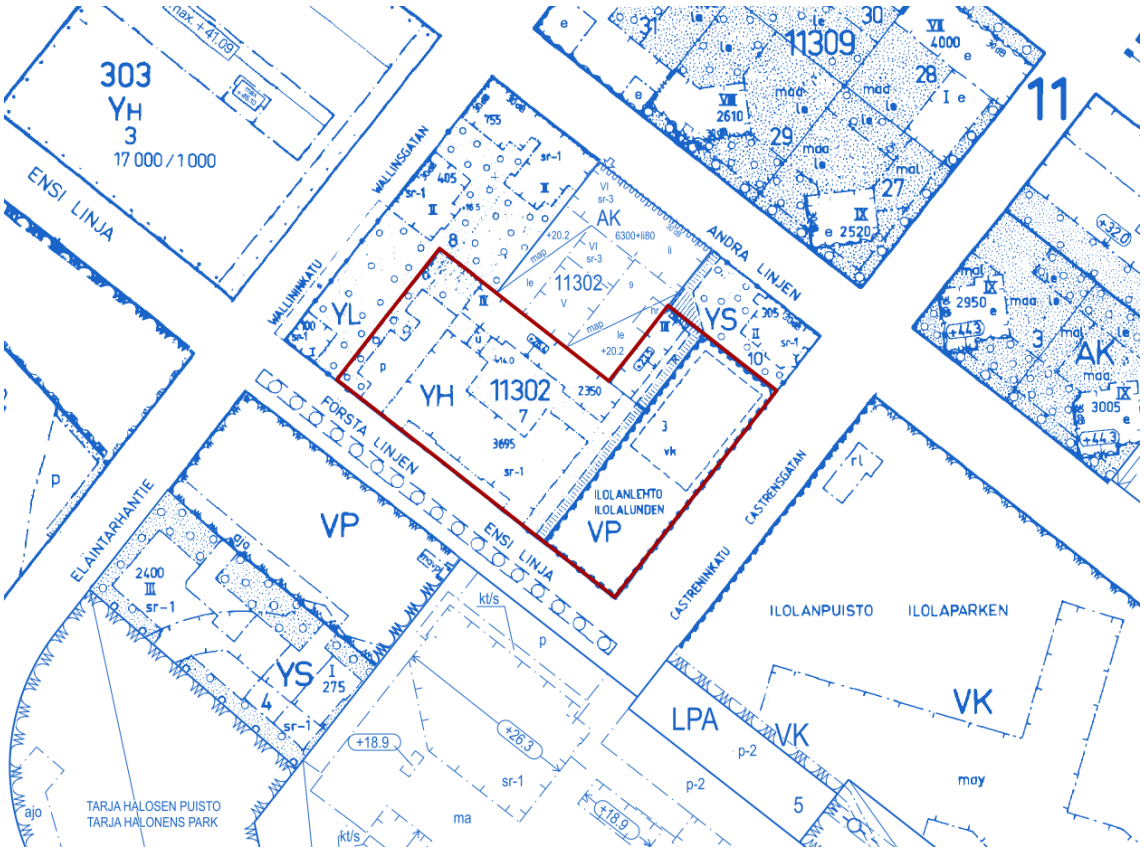

Kuva: Ote Helsingin yleiskaavasta 2016

Asemakaavataso

Alueella on voimassa asemakaava nro 9276 (07.08.1987)

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1987 Ensi linja 1 kuuluu hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeseen (YH). Rakennusoikeutta tontilla on yhteensä 6045 k-m² osoitettuna kahteen erilliseen rakennukseen. Vanhan sokeainkoulun rakennuksen toteutunut kerrosala on 3731 k-m². Rakennukseen kohdistuu suojelumerkintä (sr-1) ja se on luokiteltu rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. Tontin koillisosaan on osoitettu oikeus rakentaa 2350 k-m² kokoinen, nelikerroksinen lisärakennus, joka ei ole toteutunut.

Kuva: Ote voimassa olevista asemakaavoista

Maanomistus

Helsingin kaupunki omistaa koko kaava-alueen ja alue on vuokrattu sisäisesti toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella kaupungin omien toimintojen käyttöön.

Aluetta koskevat muut lähtökohdat

Selvitys alueen oloista, rakennuskannasta ja muista ympäristöominaisuuksista on kuvattu kunkin aiheen kohdalla.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on hyväksynyt väistötilojen tarveselvityksen 24.10.2023, jonka tarpeisiin hankesuunnitelma vastaa, ja hyväksynyt hankesuunnitelmaa puoltavan lausunnon 14.11.2023. Hankesuunnitelma rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksesta päiväkodiksi hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 11.12.2023.

Alueella on voimassa rakennuskielto 12927 (§ 53.2 Kiellon pidentäminen asemakaavan laatimista tai muuttamista varten)

Helsingin kaupungin rakennusjärjestys on tullut voimaan 7.6.2023.

Helsingin kaupungin kaupunkimittauspalvelut on laatinut pohjakartan.

Suunnittelu- ja käsittelyvaiheet

Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta vuonna 2025. Kaavamuutoksen taustalla on vuonna 2023 myönnetty määräaikainen rakennuslupa, jolla rakennus muutettiin päiväkotikäyttöön voimassa olevan asemakaavan käyttötarkoituksesta poiketen. Jo hankesuunnitteluvaiheessa todettiin, että päiväkotikäyttö tulisi olla luonteeltaan pysyvää ja että toiminnan jatkuminen edellyttää asemakaavan muuttamista. Tämän vuoksi kaupunki käynnisti asemakaavan muutoksen valmistelun.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty liitteenä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) mukaisesti.

Viranomaisyhteistyö

Valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen kanssa. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pelastuslaitos
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo

Kaavan lähtökohdat ja tavoitteet esiteltiin RKY-alueen takia Lupa- ja valvontavirastolle, mutta he eivät toivoneet kaavasta lausuntopyyntöä OAS-vaiheessa. Kaavaehdotusvaiheessa Lupa- ja valvontavirastolle laitetaan lausuntopyyntö.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) -aineiston esilläolo

Osallisille on ilmoitettu kirjeillä ja verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat sekä lehdessä (Helsingin uutiset) kaavoituksen vireilletulosta ja aineiston esilläolosta 10.2.2026–9.3.2026 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat
- Kaupunkiympäristön asiakaspalvelussa.

Osana lapsivaikutusten arviointia kuultiin erikseen Ensi linjalle siirtyneiden päiväkotien lapsia perheineen karttakyselyllä, josta tiedotettiin erikseen päiväkotien kautta. Kysely oli avoinna 23.2.-9.3. Kyselyssä kartoitettiin näkemyksiä muun muassa arjen toimivuudesta, mielipiteitä pihan sekä Ilolanlehdon puolista, saattoliikenteestä ja liikenteen vaaran paikoista. Kyselyn tulosten läpileikkaavana toiveena oli Ilolanlehdon liittäminen osaksi päiväkotien pihaa. Kyselyä tuloksineen on avattu vuorovaikutusraportin liitteessä.

OAS-aineistoa koskevat mielipiteet ja kannanotot

Kirjallisia mielipiteitä saapui 2 kpl.

Kirjallisia mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta saatiin kaksi. Helsinki-Seura totesi, ettei sillä ollut huomautettavaa suunnitelmasta. Kallio-Seura ry:n mielipiteessä nostettiin esille erityisesti Ilolanlehdon alueen käyttö, päiväkotikokonaisuuden laajuus sekä kohteen kulttuurihistorialliset arvot.

Mielipiteissä esitetyt näkökohdat on otettu huomioon kaavatyössä. Erityisesti suojelumääräyksiä, alueen palvelutarvetta koskevia väestöennusteita sekä Ilolanlehtoa koskevaa ratkaisua on arvioitu palautteessa esitettyjen näkemysten pohjalta. Kaavaratkaisussa esitetään Ilolanlehdon liittämistä osaksi päiväkodin tonttia, vaikka saadussa mielipiteessä toivottiin alueen säilymistä yleisenä puistona. Ratkaisua puoltavat viranomaisten kannanotot, päiväkodin toiminnalliset tarpeet sekä valmistelun yhteydessä saatu käyttäjäpalaute.

Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kannanottoja saatiin seuraavilta viranomais- ja asiantuntijatahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pelastuslaitos
- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Viranomaisten kannanotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakennuksen suojeluun, Ilolanlehdon alueen käyttöön sekä pelastautumiseen liittyviin vaatimuksiin.

Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että suojelumääräystä tarkistetaan kattamaan myös arvokkaita sisätiloja, Ilolanlehto liitetään osaksi päiväkodin tonttia ja pelastautumiseen liittyvät näkökohdat huomioidaan jatkosuunnittelussa.

Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (AKL/MRL 65 §, MRA 27 §)

Kaavaehdotus on julkisesti nähtävillä (AKL/MRL 65 §, MRA 27 §) 6.11.2026–7.12.2026. Kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon pituus on 32 päivää.

Kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot seuraavilta tahoilta:

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pelastuslaitos
- Lupa- ja valvontavirasto

Tätä selostusta täydennetään kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon jälkeen.

Marja Piimies, asemakaavapäällikkö
Asemakaavoitus

Liitteet

1. Seurantalomake
2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
3. Kuvat, kartat ja aineistot
   - Sijaintikartta
   - Ilmakuva
   - Asemakaavakartta (A4-koossa)
   - Liikennemeluselvitys
   - Suojelukohteet

Luettelo muusta suunnitelmaa koskevasta materiaalista

- Vuorovaikutusraportti

Yhteyshenkilöt kaavan valmistelussa

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala

Anni-Maria Räsänen, suunnittelija, asemakaavoitus
Sinikka Wasastjerna, tiimipäällikkö, asemakaavoitus
Tommi Suvanto, arkkitehti, asemakaavoitus
Matti Päivänsalo, suunnitteluavustaja, kaavakartan ja aineistojen laatiminen
Emmi Volanen, liikenneinsinööri, liikennesuunnittelu
Ville Mäntyniemi, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat
Anna Määttä, arkkitehti, rakennussuojelu
Inka Lappalainen, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	Helsinki	**Täyttämispvm**	30.9.2026
Kaavan nimi	Ensi linja 1		
Hyväksymispvm		**Ehdotuspvm**	
Hyväksyjä		**Vireilletulosta ilm. pvm**	
Pysyvä kaavatunnus		**Kunnan kaavatunnus**	
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	0,5492	**Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]**	
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		**Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]**	0,5492

Ranta-asemakaava

	Rantaviivan pituus [km]		
Rakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	
Lomarakennuspaikat [lkm]	**Omarantaiset**	**Ei-omarantaiset**	

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,5492**	**100,00**	**3740**	**0,68**	**0,0000**	**-2305**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,5492	100,0	3740	0,68	0,1849	-2305
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,1849	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,0000**	**0,00**	**0**	**0,0000**	**0**

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**1**	**3740**	**0**	**45**

Alamääräykset tai -merkinnät

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha ±]	Kerrosalan muut. [k-m² ±]
Yhteensä	**0,5492**	**100,00**	**3740**	**0,68**	**0,0000**	**-2305**
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä	0,5492	100,0	3740	0,68	0,1849	-2305
Y	0,5492	100,0	3740	0,68	0,5492	3740
YH					-0,3643	-6045
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä					-0,1849	
VP					-0,1849	
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						

Rakennussuojelut	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m²]	[lkm ±]	[k-m² ±]
Yhteensä	**1**	**3740**	**0**	**45**
Asemakaava	1	3740	0	45

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Asemakaavan muutos

Ensi linja 1

Helsinki

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Asemakaavoitus

Projektinumero 0000330
Diaarinumero HEL 2025-018702
ProjectWise-numero 3161_8

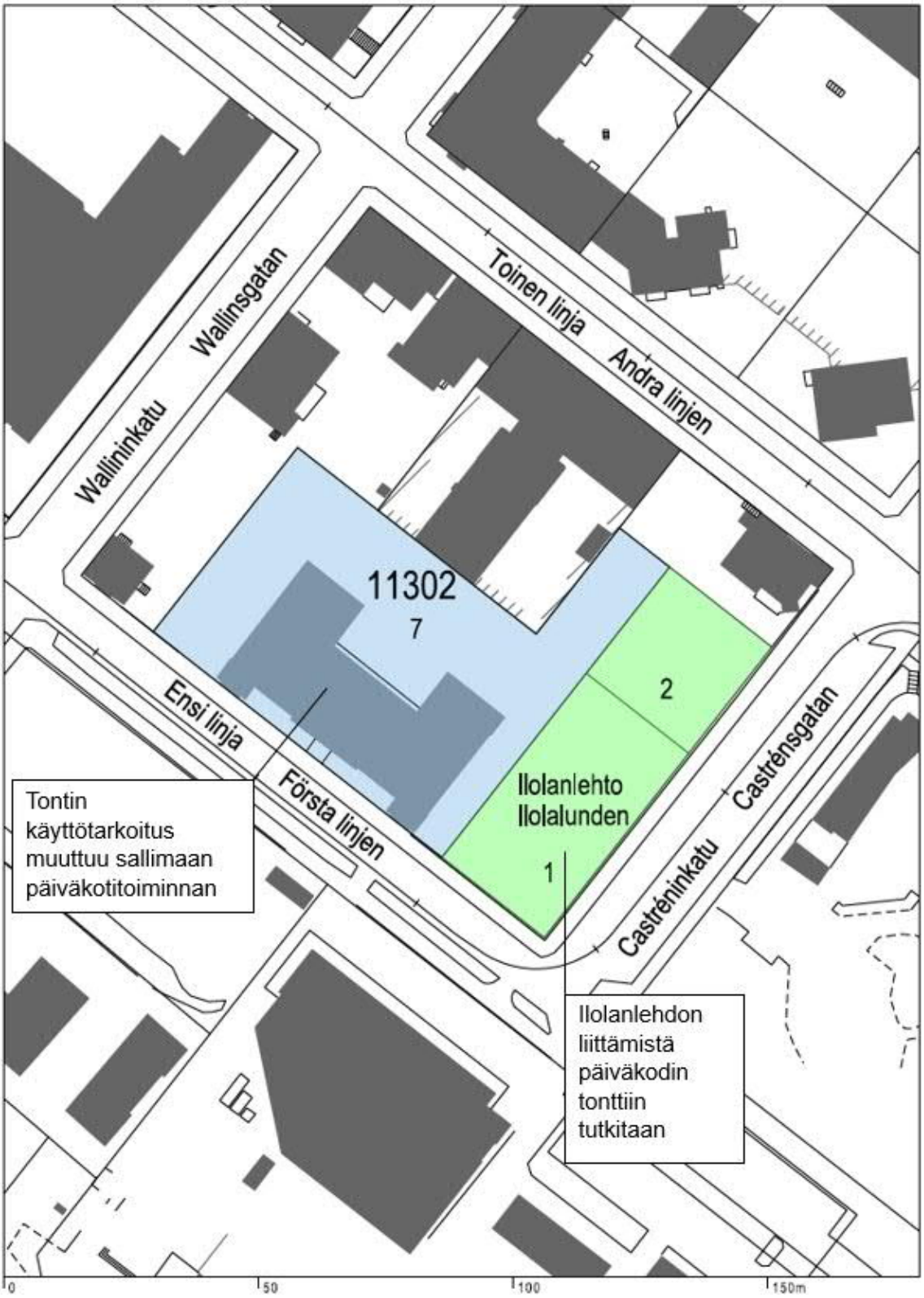
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) esitetään miksi asemakaava laaditaan, miten kaavoitus etenee ja missä vaiheessa siihen voi vaikuttaa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavaprosessin edetessä, jolloin OAS:n päivitetty versio löytyy Helsingin karttapalvelusta https://kartta.hel.fi/suunnitelmat. Kaupunkisuunnittelua voi seurata Suunnitelmavahti-palvelun avulla (https://www.hel.fi/suunnitelmavahti) sekä sosiaalisen median kanavissa (facebook.com/kaupunkiymparisto ja x.com/helsinkikymp).

OAS-numero: 1802-00/26

Päiväys: 27.1.2026

Kannen kuva: Kuva: Helsingin kaupunki, asemakaavoitus / Kuvaaja: Anni-Maria Räsänen

Kuva: Helsingin kaupunki, asemakaavoitus / Laatija: Matti Päivänsalo

Suunnittelun tavoitteet ja alue

Kaavamuutoksen tarkoituksena on muuttaa tontin käyttötarkoitus julkisten tai muuten yleishyödyllisten toimintojen käyttöön, jotta syksyllä 2025 Ensi Linja 1:een siirtynyt päiväkotitoiminta voi jatkua pysyvästi tontilla. Muutostyöt toimistokäytöstä päiväkotitiloihin on jo toteutettu vuonna 2023 myönnetyllä määräaikaisella rakennusluvalla. Osana kaavaprosessia ratkaistaan, liitetäänkö viereinen Ilolanlehto virallisesti osaksi päiväkodin pihaa vai säilytetäänkö se puistona.

Suunnittelualue sijaitsee Kallion Linjoilla, Tokoinrannan ja Helsingin Kaupunginteatterin pohjoispuolella. Alueeseen kuuluu vuonna 1898 valmistunut, suojeltu entinen sokeainkoulu sekä sen piha-alue. Tarkasteluun sisältyy myös Ilolanlehto, joka on nykyisin puisto, jota päiväkodit käyttävät luonnonmukaisena leikkipihan jatkeena.

Kaavaratkaisun tavoitteena on suojellun rakennuksen ja ympäröivän tontin muuttaminen pysyvästi päiväkotikäyttöön tekemällä käyttötarkoituksen muutos yleisten rakennusten korttelialueeksi. Tarkoituksena on varmistaa kaavassa piha- ja leikkialueiden laadukas ja tarkoituksenmukainen sekä ympäristöä huomioiva toteutus jo tehdyt muutokset huomioiden. Osana tätä tavoitetta tarkastelemme Ilolanlehdon liittämistä takaisin osaksi päiväkodin tonttia, josta se irrotettiin puistoksi asemakaavalla vuonna 1987. Kaavamuutoksessa ei suunnitella lisä- tai uudisrakentamista.

Osallistuminen ja aineistot

Osana lapsivaikutusten arviointia kuullaan erikseen Ensi linjalle siirtyneiden päiväkotien lapsia perheineen karttakyselyllä, josta tiedotetaan erikseen päiväkotien kautta.

Valmisteluaineisto on esillä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavan valmisteluaineistoon (asemapiirros ja pihasuunnitelma) voi tutustua 10.2.2026–9.3.2026 seuraavissa paikoissa:

- verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat

Aineistosta voi esittää mielipiteitä

Mielipiteet aineistosta pyydetään esittämään viimeistään 9.3.2026.

Kirjalliset mielipiteet tulee esittää

- sähköpostitse osoitteeseen helsinki.kirjaamo@hel.fi tai

- postitse osoitteeseen Helsingin kaupunki, Kirjaamo, PL 10, 00099 HELSINGIN KAUPUNKI, (käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13, puhelinnumero: 09 310 13700).

Mielipiteet voi esittää myös suoraan suunnittelijalle. Tapaamisaika tulee sopia etukäteen.

Suunnitteluun liittyvää aineistoa päivitetään Helsingin karttapalveluun https://kartta.hel.fi/suunnitelmat.

Kaupunkiympäristön asiakaspalvelu palvelee puhelimitse numerossa 09 310 22111 ja verkossa https://www.hel.fi/kaupunkiymparisto/asiakaspalvelu. Asiakaspalvelun käyntiosoite on Työpajankatu 8. Tarkistathan asiakaspalvelupisteen aukiolon. Myös suunnittelijaan voi olla yhteydessä.

Kun mielipiteet on saatu, suunnittelu etenee ja laaditaan kaavaehdotus. Kaavoituksen etenemisen vaiheet ja osallistumismahdollisuudet on kuvattu viimeisellä sivulla.

Osalliset

Alueen suunnittelussa osallisia ovat:

- alueen ja lähialueiden maanomistajat, asukkaat ja yritykset
- seurat ja yhdistykset
    - Helsingin Yrittäjät ry
    - Helsingin seudun pyöräilijät ry
    - Helsinki-Seura ry
    - Kallio-seura
    - Helsingin luonnonsuojeluyhdistys ry
- viranomais- ja asiantuntijatahot
    - Digita Oy
    - DNA Oyj
    - Elisa Oyj
    - Helen Oy
    - Helen Sähköverkko Oy
    - Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
    - Telia Finland Oyj
    - Telia Towers Finland Oy
    - kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
    - kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo
    - sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pelastuslaitos
- kaupunkiympäristön toimiala.

Vaikutusten arviointi

Kaavan valmistelun yhteydessä arvioidaan kaavan toteuttamisen vaikutuksia muun muassa seuraaviin:

- vaikutukset lapsiin ja nuoriin (laaja arviointi)
- vaikutukset kulttuuriperintöön
- vaikutukset luontoon
- vaikutukset liikenteeseen

Valmistelun yhteydessä laaditaan tarvittavat selvitykset kaavaratkaisun merkittävien vaikutusten arvioimiseksi. Vaikutusten arviointia suorittavat kaavan valmisteluun osallistuvat kaupungin asiantuntijat sekä tarvittaessa muut viranomaiset ja osalliset.

Suunnittelun taustatietoa

Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta.

Alueella on voimassa asemakaava tai asemakaavat 9276 (07.08.1987).

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1987 Ensi linja 1 kuuluu hallinto- ja virastorakennusten korttelialueeseen (YH). Rakennusoikeutta tontilla on yhteensä 6045 k-m² osoitettuna kahteen erilliseen rakennukseen. Vanhan sokeainkoulun rakennuksen toteutunut kerrosala on 3731 k-m². Tontin koillisosaan on osoitettu oikeus rakentaa 2350 k-m² kokoinen, nelikerroksinen lisärakennus, joka ei ole toteutunut.

Alueella on voimassa Helsingin yleiskaava 2016 (tullut voimaan 5.12.2018). Helsingin yleiskaavan (2016) mukaan alue on kantakaupunki C2 aluetta eli keskustaa, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Yleiskaavassa huomioidaan koko suunnittelualue valtakunnallisesti merkittävänä rakennetun ympäristön alueena, eli RKY 2009 -alueena. Täten suunnittelussa on sovitettava erityisen huolellisesti yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja kulttuuriympäristöarvot.

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön RKY-merkinnässä suunnittelualue on osa Eläintarhan huviloiden ja yleishyödyllisten laitosten aluetta, jonka on katsottu edustavan 1800-luvun lopun sosiaalista rakennustoimintaa, huvilakulttuuria ja huvilamiljöötä. Alueelle on sijoitettu ajalleen merkittävä määrä filantrooppisen toiminnan rakennuksia muun muassa sokeille ja raajarikoille. Alueen puistomaisen ilmeen ja huvila-arkkitehtuurin katsotaan olevan hyvin säilynyttä.

Alueella on voimassa rakennuskielto 12927 (§ 53.2 Kiellon pidentäminen asemakaavan laatimista tai muuttamista varten).

Osoitteessa Ensi linja 1 sijaitsee vuonna 1898 valmistunut, sokeainkouluksi rakennettu punatiilinen uusrenessanssityylinen rakennus, johon kohdistuu suojelumerkintä (sr-1) ja se on luokiteltu rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. Koulutoiminnan jälkeen rakennus on ollut hallintorakennuksena ja koulutuskeskuskäytössä ja viimeisimpänä se ja ympäröivä piha on muutettu päiväkotikäyttöön. Pihan viereinen puisto Ilolanlehto on aikanaan ollut osa koulun pihaa, josta se irrotettiin puistoksi edellisen kaavamuutoksen yhteydessä vuonna

1987. Nyt päiväkodit käyttävät sitä luonnontilaisena pihan jatkeena. Koko suunnittelualue sijaitsee kaupungin omistamalla maalla.

Suunnittelijoiden yhteystiedot

Maankäyttö

Anni-Maria Räsänen (anni-maria.rasanen(a)hel.fi)
suunnittelija, asemakaavoitus, p. 0931034392

Tommi Suvanto (tommi.suvanto(a)hel.fi)
arkkitehti, asemakaavoitus, p. 0931037032

Liikenne

Miia Luoma (miia.luoma(a)hel.fi)
liikenneinsinööri, p. 0931053795

Teknistaloudelliset asiat

Ville Mäntyniemi (ville.mantyniemi(a)hel.fi)
projektipäällikkö, p. 0931052614

Julkiset ulkotilat, maisema

Inka Lappalainen (inka.lappalainen(a)hel.fi)
maisema-arkkitehti, p. 0931052826

Helsingissä 27.1.2026

Sinikka Lahti, tiimipäällikkö

Kantakaupunkitiimi

Kaavoituksen eteneminen

Vireilletulo

Kaavoitus on tullut vireille vuonna 2025 kaupungin aloitteesta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)

OAS-vaiheen aineisto on esillä 10.2.2026–9.3.2026. Esilläolosta ilmoitetaan kirjeillä osallisille ja verkkosivuilla www.hel.fi/suunnitelmat sekä lehdessä (Helsingin uutiset).

Esillä olevasta aineistosta on mahdollisuus esittää mielipiteitä.

Kaavaehdotus

Kun suunnittelu etenee, valmistellaan kaavaehdotus. Kaavaehdotuksen julkisesta nähtävilläolosta ilmoitetaan verkkosivuilla www.hel.fi/kaavakuulutukset. Kaavaehdotuksesta on mahdollisuus tehdä muistutus. Viranomaisilta pyydetään lausunnot kaavaehdotuksesta.

Kaavan valmistelun aikana saatuihin huomautuksiin vastataan vuorovaikutusraportissa, joka löytyy karttapalvelusta https://kartta.hel.fi/suunnitelmat.

Muistutukset, lausunnot ja tarkistettu kaavaehdotus käsitellään kaupunkiympäristölautakunnassa arviolta syksyllä 2026. Kaupunkiympäristölautakunnan päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat muistutuksen yhteydessä ilmoittaneet sähköposti- tai postiosoitteensa.

Hyväksyminen

Kaavan hyväksyy kaupunkiympäristölautakunta. Tieto kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään niille, jotka ovat sitä kirjallisesti pyytäneet kaavaehdotuksen julkisen nähtävilläolon aikana.

Muutoksenhaku ja voimaantulo

Hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kaava tulee voimaan, jos hyväksymispäätöksestä ei ole valitettu tai valitukset on hylätty.

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

Työpajankatu 8
00580 Helsinki
PL 58212
00099 Helsingin kaupunki

www.hel.fi

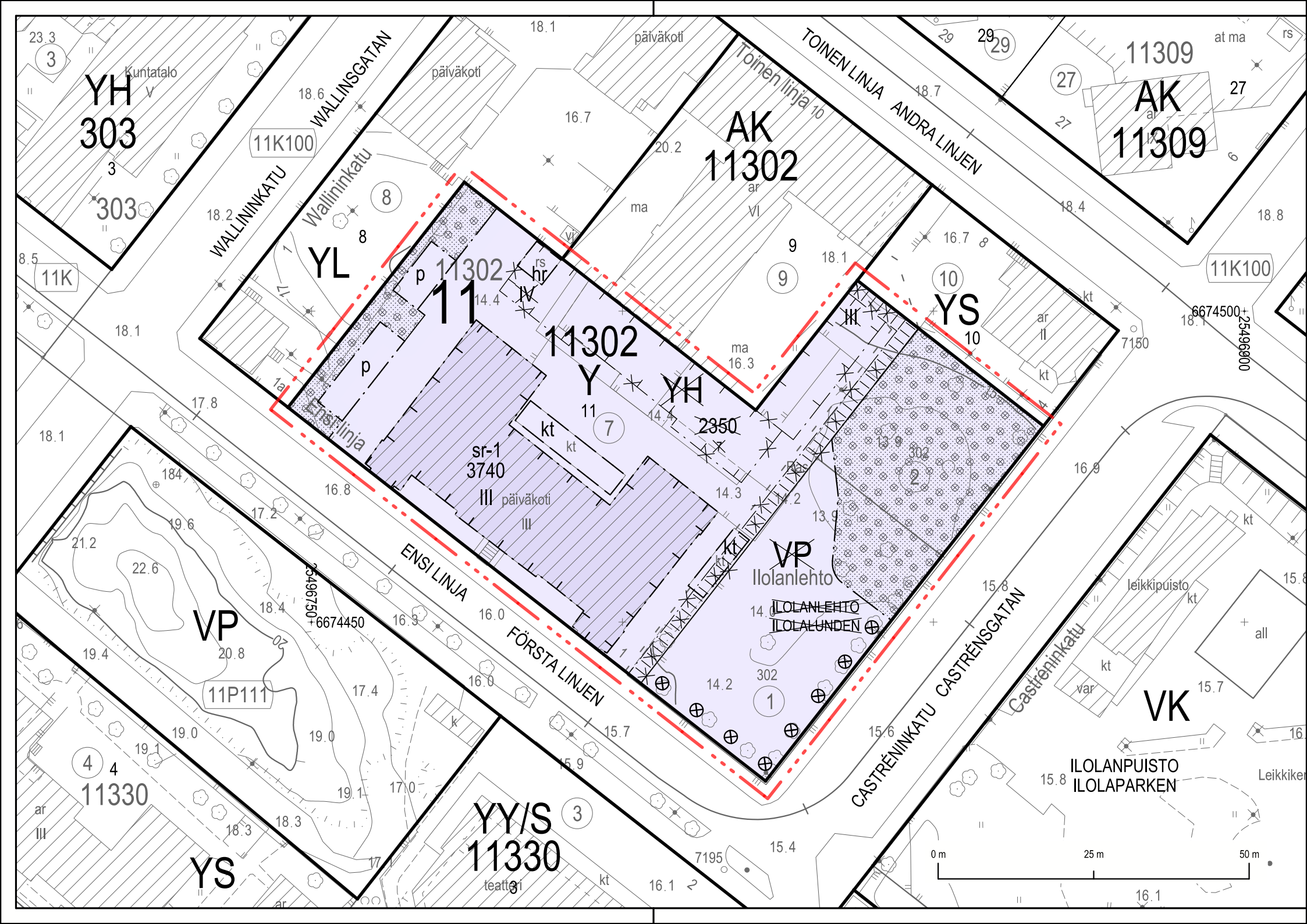

Sijaintikartta
Kallio, Ensi linja 1

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

Ilmakuva
Ensi linja 1

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

YH
303
Kuntatalo
WALLINSGATAN
WALLININKATU
11K100
päiväkoti
Wallininkatu
YL
11
11302
Y
YH
2350
sr-1
3740
päiväkoti
Toinen linja
TOINEN LINJA ANDRA LINJEN
AK
11302
AK
11309
11309
YS
10
11K
ENSI LINJA
FÖRSTA LINJEN
VP
Ilolanlehto
ILOLANLEHTO
ILOLALUNDEN
VP
20.8
11P111
YS
YY/S
11330
CASTRÉNINKATU CASTRÉNSGATAN
Castréninkatu
leikkipuisto
VK
ILOLANPUISTO
ILOLAPARKEN
0 m
25 m
50 m
6674500
2549900
2549750
6674450

ASEMAKAAVAMERKINNÄT JA
-MÄÄRÄYKSET

Y — Yleisten alueiden korttelialue.

2 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

Osa-alueen raja.

Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

11 — Kaupunginosan numero.

11302 — Korttelin numero.

11 — Ohjeellisen tontin numero.

3740 — Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.

III — Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

Rakennusala.

kt — Katoksen rakennusala, sijainti ohjeellinen.

hr — Huoltorakennuksen rakennusala, sijainti ohjeellinen. Huoltorakennuksen saa rakentaa asemakaavassa merkityn kerrosalan lisäksi.

⊗ ⊗ ⊗ ⊗ — Säilytettävä ja tarvittaessa uudistettava puurivi.

Istutettava alueen osa, jolla kaupunkikuvallisesti merkittävä puusto tulee säilyttää ja tarvittaessa uudistaa.

sr-1 — Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.

p — Pysäköintipaikka.

PIHAT JA ULKOALUEET

Katualueen rajalle sijoittuva aita ja tukimuuri tulee säilyttää tai uusia alkuperäistä vastaavalla tavalla.

YMPÄRISTÖTEKNIIKKA

Leikkiin ja oleskeluun tarkoitetut piha-alueet tulee sijoittaa ja tarvittaessa suojata melulta siten, että niillä saavutetaan melutason ohjearvo päivällä ja yöllä.

Julkisivujen ääneneristävyys tulee mitoittaa siten, että saavutetaan melutason ohjearvot sisällä.

Maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä ja tarvittaessa maaperä on puhdistettava.

LIIKENNE JA PYSÄKÖINTI

Autopaikkojen määrät ovat:
- enintään 1 ap/400 k-m²

Polkupyöräpaikkojen vähimmäismäärät:
- 1 pp/90 k-m² ja lisäksi työntekijöille 1 pp/3 työntekijää.

Kaikkien ulkona sijaitsevien pyöräpaikkojen tulee olla runkolukittavia.

TONTTIJAKO

Tällä asemakaava-alueella korttelialueelle on laadittava erillinen tonttijako.

Janne Saarelainen, Timo Peltonen 24.10.2025

Ensi Linja 1

Helsingin kaupunki
Kaupunkiympäristön toimiala
Maankäyttö ja kaupunkirakenne
Yhteyshenkilö: Ville Mäntyniemi

ENSI LINJA 1 – RUNKOMELU- JA TÄRINÄSELVITYS

YHTEENVETO

Helsingissä osoitteeseen Ensi linja 1 on vireillä asemakaavan muutos. Kohteessa on vuonna 1898 valmistunut kivitalo, jossa toimii nykyisellään kolme Helsingin kaupungin päiväkotia. Kaava halutaan päivittää mahdollistamaan päiväkotitoiminta kiinteistössä. Rakennuksen vierestä Ensi linjalla kulkee raitiotie, joka toimii nykyään vain raitioliikenteen poikkeusreittinä. Kohteessa suoritettiin raitiotieliikenteen aiheuttaman runkomelun ja tärinän mittauksia 26.9.2025 – 29.9.2025.

Runkomelun ja tärinän mittaustulosten puolesta rakennuksen arvioidaan soveltuvan päiväkotikäyttöön.

Raitiotieliikenteen tuottama tärinä on rakennuksessa ohjearvojen puitteissa.

Mittaustulosten perusteella arvioidaan, että satunnaisesta raitioliikenteestä aiheutuva runkomelu ei ole niin voimakasta, että se aiheuttaisi haittaa päiväkotitoiminnalle. Rakennuksen kaakkoispäädyssä runkomelu on ohjearvojen puitteissa. Rakennuksen lounaispäädyssä mitattu runkomelu on jonkin verran voimakkaampaa kuin kaakkoispäädyssä. Runkomelu vaimenee rakennuksen syvyyssuunnassa niissä tiloissa, jotka ovat kauempana Ensi linjan raiteesta.

Tilojen käytettävyyden kannalta olennaisin tarkastelusuure on kuitenkin melun kokonaistaso, joka sisältää sekä runkomelun että julkisivun läpi kantautuvan ilmaäänen osuuden. **Raitiovaunujen ohiajoista aiheutuu rakennuksen kadunpuoleisiin huonetiloihin hetkellistä melua pääasiallisesti ilmaäänenä rakennuksen julkisivun ikkunoiden läpi.**

Raitioliikenteestä rakennuksen sisätiloihin aiheutuva melu on hetkellistä, ja sitä esiintyy vain ajoittain, koska Ensi linjan raitiotie on nykytilanteessa käytössä vain poikkeusreiteillä.

Mikäli raitioliikenteen ohiajojen äänet koetaan rakennuksen kadunpuoleisissa tiloissa häiritseviksi, sisämelutasoja on tilakohtaisesti mahdollista pienentää ikkunoiden äänieristykseen kohdistuvilla parannustoimilla. Ikkunoilta tarvittavaa äänieristystä voidaan arvioida julkisivun äänieristysmitoitusmenetelmillä. Soveltuvan ikkunaratkaisun osalta tulee edelleen selvittää nykyisten ikkunoiden vaikutus tilojen ilmanvaihtoon ja korvausilman saantiin.

Mikäli ikkunoita ei haluta vaihtaa, mutta raitiovaunujen ohiajojen tuottama hetkellinen melu koetaan häiritsevänä, on suositeltavaa sijoittaa päiväkotien lepo- ja nukkumistilat niihin huoneisiin, jotka sijaitsevat kauempana Ensi linjasta. Tällöin kadun puoleisiin huoneisiin voidaan sijoittaa esimerkiksi leikki- ja toimistotiloja, jotka eivät ole käyttötarkoituksensa puolesta yhtä herkkiä melulle.

1 TAUSTA

Helsingissä osoitteeseen Ensi linja 1 on vireillä asemakaavan muutos. Kohteessa on vuonna 1898 valmistunut kivitalo, jossa toimii nykyisellään kolme Helsingin kaupungin päiväkotia. Kaava halutaan päivittää mahdollistamaan päiväkotitoiminta kiinteistössä.

Tässä selvityksessä tarkastellaan raitiotieliikenteen runkomelun ja tärinän vaikutuksia kaavoitukseen pohjautuen rakennuksessa tehtyihin mittauksiin. Mittausten avulla tehdään arvio tavoitearvojen täyttymisestä, sekä runkomeluun ja tärinään liittyvistä mahdollisista torjuntatarpeista. Tavoitearvoja on esitetty Ympäristöministeriön ääniympäristöohjeessa [1], VTT:n ohjeissa [2,3,4,6] sekä standardissa SFS 5907:2022 [5].

2 RAITIOTIELIIKENTEEN AIHEUTTAMA TÄRINÄ JA RUNKOMELU

Raitiotieliikenteen aiheuttama värähtelyheräte kytkeytyy radan perustusten kautta maa- ja kallioperään sekä kadun koviin pintarakenteisiin ja edelleen näiden välityksellä rakennukseen. Kun värähtely siirtyy rakennusrunkoa pitkin huoneisiin, se voi aiheuttaa kuultavissa olevaa runkomelua tai havaittavaa tärinää. Tärinä on tunto- tai tasapainoaistilla havaittavaa pienitaajuista värähtelyä (taajuusalue 1…80 Hz), ja runkomelu on värähtelyn aiheuttamaa korvin kuultavaa ilmaääntä (taajuusalue 16…500 Hz).

Pienitaajuinen tärinä etenee pehmeässä maaperässä tehokkaasti radan ympäristöön, mutta vaimenee kitkamailla melko nopeasti. Kallioalueilla liikennetärinää ei käytännössä esiinny.

Tärinää suuremmilla taajuuksilla esiintyvä runkomeluheräte voi aiheuttaa rakennusten sisätiloissa runkomelua. Toisin kuin tärinä, runkomelu etenee kalliossa ja myös kitkamaalajeissa tehokkaasti.

Kytkeytyminen rakennusrunkoon tapahtuu tyypillisesti rakennuksen perustusten kautta. Runkomeluheräte voi lähietäisyyksillä kytkeytyä rakennukseen myös sivusuunnassa radan ja rakennuksen väliin jäävän jäykän pintamaakerroksen tai kadun pintarakenteiden välityksellä. Talviaikaan maan pintakerroksen jäätyminen voi korostaa runkomelun kytkeytymistä rakennukseen. Talviajan tulokset ovat runkomelun kannalta tällöin mitoittavia.

3 OHJEARVOT

Ympäristöministeriö ei aseta tärinälle ja runkomelulle ohjearvoja muissa kuin asuintiloissa. Muiden tilatyyppien osalta edellytetään tärinän- ja runkomeluntorjunnan suunnittelua siten, että rakennuksissa saavutetaan riittävän hyvä ääniympäristö käyttötarkoitus huomioiden. Vanhoissa rakennuksissa uudisrakentamisen ohjearvojen ei välttämättä tarvitse täyttyä, kunhan asumisterveysasetuksen toimenpiderajat eivät ylity [1]. Tärinän ja runkomelun tavoitearvojen asettamisessa hyödynnetään lisäksi VTT:n ohjeita [2,3,4,6] ja standardia SFS 5907 [5].

Runkomelun ohjearvot ilmoitetaan runkomelun tilastollisina enimmäistasoina L_{prm}, joita runkomelusta johtuvien hetkellisten enimmäistasojen L_{pASmax} ei tule säännöllisesti (95 % tapauksista) ylittää [1].

Tärinän ohjearvot ilmoitetaan W_M-painotetun värähtelynopeuden tilastollisina enimmäisarvoina $v_{w,95}$, joita rakennuksen rakenteissa esiintyvän liikenteen ohiajoista aiheutuvan värähtelynopeuden ei tulisi säännöllisesti ylittää [2].

Tärinän ja runkomelun ohjearvot on listattu tilatyypeittäin *taulukossa 1*. Standardin SFS 5907 [5] ohjearvoista on esitetty luokka A2, joka vastaa Ympäristöministeriön ohjeen [1] vähimmäistasoa asunnoille, majoitus- ja potilashuoneille. Taulukossa esitetään lisäksi standardin luokan A3 ohjearvot;

luokkaa A3 voidaan käyttää vanhojen rakennusten, suojelukohteiden ja muiden lähtökohdiltaan haasteellisten vanhojen rakennusten luokitteluun.

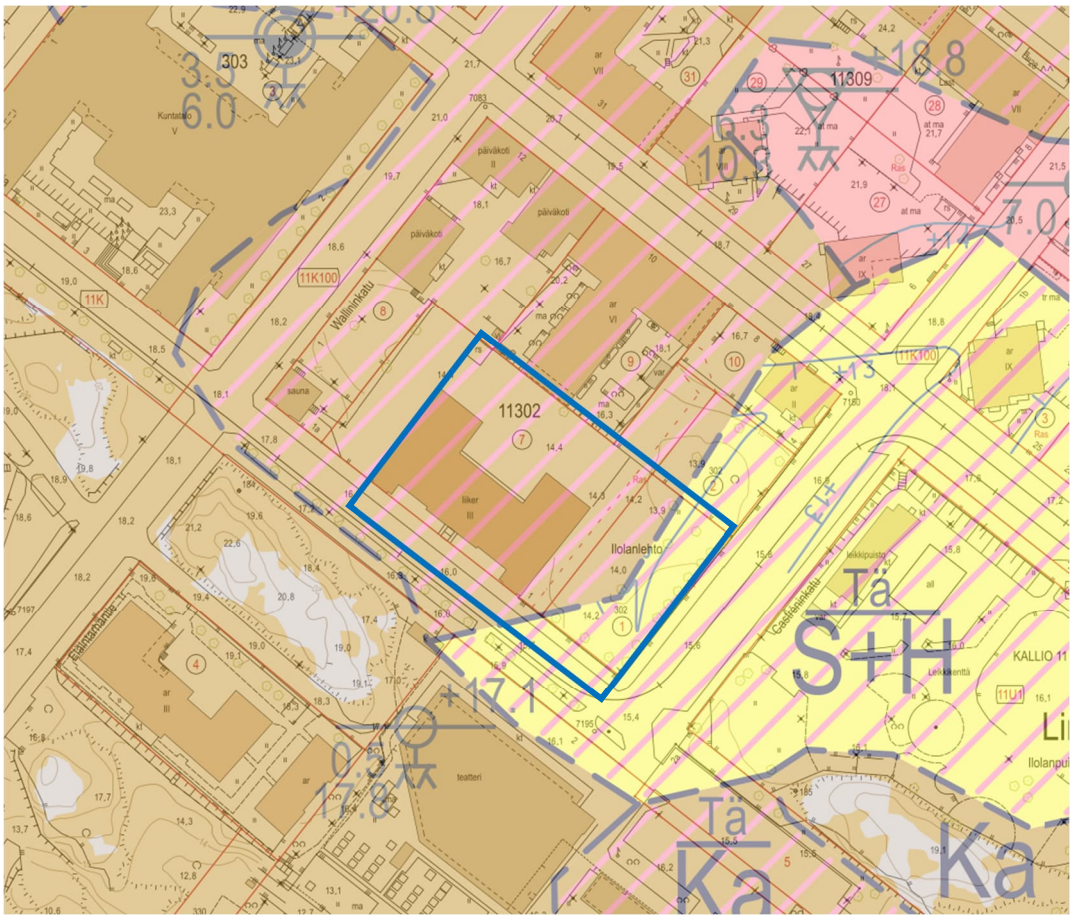
Taulukko 1: Avoradalla kulkevan raideliikenteen aiheuttaman tärinän ja runkomelun tavoitearvot rakennusten eri käyttötarkoituksille.

Tilatyyppi	Tärinä luokka A2 $v_{w,95}$	Tärinä luokka A3 $v_{w,95}$	Runkomelu luokka A2 L_{prm}	Runkomelu luokka A3 L_{prm}
Opetus- ja lepotilat	≤ 0,3 mm/s	≤ 0,6 mm/s	≤ 40 dB	≤ 45 dB
Henkilöstön työskentelytilat	≤ 0,6 mm/s	≤ 0,9 mm/s	≤ 40 dB	≤ 45 dB
Neuvottelutilat	≤ 0,6 mm/s	≤ 0,9 mm/s	≤ 40 dB	≤ 45 dB

4 LÄHTÖTIEDOT

4.1 Alueen maaperä

Alueen maaperäkartta on esitetty *kuvassa 1*. Maaperä rakennuksen tontilla on kalliota, jonka päällä 1…3 m täytekerros. Korttelin itäreunassa maaperä vähintään 3 m silttiä ja hiekkaa, jonka päällä 1…3 m täytekerros. Maaperäolosuhde on samankaltainen myös Ensi linjan raitiotien kohdalla. Kadun toisella puolella kohoaa avokallioalue. Rakennuksen kaakkoispuolella maaperä on siltti-hiekkamaata.

Kuva 1: Maaperäkartta kohteen alueelta (Karttalähde: Helsingin karttapalvelu 10.10.2025)

4.2 Rakennukset ja perustamistavat

Korttelin 11302 tontilla 7 sijaitsee vuonna 1898 rakennettu neljä kerroksinen massiivitiilirakennus.

Alueen maaperän perusteella rakennus on perustettu joko täyttömaakerroksen päälle tai suoraan kallion päälle.

4.3 Raitiotieliikenne

Korttelin 11302 ympärillä Ensi linjalla, Castréninkadulla ja Toisella linjalla kulkee raitiotie. Raitiotie on lähimmillään rakennusta Ensi linjalla (~ 10 m). Castréninkadulta raitiotien lyhin etäisyys on noin 43 m ja Toiselta linjalta noin 72 m.

Lähimmät raitiovaunupysäkit ovat Castréninkadun pysäkki (etäisyys noin 150 m) ja Kuntatalon pysäkki (etäisyys noin 130 m). Raitiovaunulla on pysähdyspaikka Ensi linjalla kuntatalon kohdalla (etäisyys noin 82 m).

Korttelin ympäri kiertävällä raitiotiellä kulkee nykytilanteessa vain poikkeuslinjoja. Säännöllistä raitioliikennettä ei nykytilanteessa ole, ja poikkeuslinjoja ajetaan väliaikaisesti tarpeen mukaan.

Raitiotie arvioidaan perustetuksi maanvaraisesti täyttömaan päälle ilman runkomeluvaimennusta.

5 MITTAUKSET

5.1 Mittausajankohta

Korttelin 11302 tontilla 7 tehtiin raitiotieliikenteen värähtely- ja runkomelumittaukset pe 26.9.2025 klo 16:00 – ma 29.9.2025 klo 9:00. Mittausten kesto valittiin siten, että alueen liikenteestä saatiin tarkastelun kannalta riittävä otos. Mittaukset toteuttivat DI Janne Saarelainen ja DI Ville Kontinen. Mittausten pystytykseen osallistui myös työn vastuullinen konsultti DI Timo Peltonen.

Mittausajankohta valittiin viikonlopuksi, jolloin päiväkotien tilat eivät olleet käytössä ja mittaukset pystyttiin tekemään ilman häiriöitä. Tämä parantaa tulosten edustavuutta ja luotettavuutta merkittävästi. Ensi linjalla kulki mittausten ajan säännöllistä raitioliikennettä poikkeusreitillä.

5.2 Mittauspisteet

Runkomelua ja tärinää mitattiin kohderakennuksesta kerroksista kellari – 3. krs. Mittauspisteet sijoitettiin kahteen vaakalinjaan, jotka sijoittuivat rakennuksen kaakon ja luoteen puoleisille ensimmäisen kerroksen käytäville. Vaakalinjojen avulla tarkasteltiin runkomelun ja tärinän vaimenemista eri etäisyyksillä raitiotiestä. Lisäksi mitattiin pystylinja, jonka avulla arvioitiin runkomelun ja tärinän esiintymistä rakennuksen eri kerroksissa. Pystylinja sijoitettiin Ensi linjan puoleiseen kaakkoiskulmaan.

Kellarikerroksessa mittauspiste sijoitettiin A-portaan juureen. Ensimmäisessä kerroksessa mittauspisteitä sijoitettiin myös rakennuksen koillis-, lounas- ja luoteispäätyihin. Toisen ja kolmannen kerroksen mittauspisteet sijoittuivat rakennuksen kaakkoiskulmaan.

Mittauspisteiden sijainnit kerrosten pohjakuvissa on esitetty *liitteen A kohdassa 4.2*.

Mittauspisteet kiinnitettiin runkorakenteisiin teippikiinnitteisellä teräslevyllä. Koska kohteen tapauksessa runkomelun ja tärinän kannalta kiinnostavat runkorakenteet olivat käytännössä julkisivu- ja sisäseiniä (massiivitiilimuuraus), tehostettiin kiinnitystavan tartuntaa tulppa- ja ruuvikiinnityksellä kivirakenteeseen.

Mittauspisteistä mitattiin vaakasuuntaista (x,y) ja pystysuuntaista värähtelyä (z). X-akseli määritettiin Ensi linjan suuntaiseksi ja y-akseli kohtisuoraan Ensi linjasta.

Ensimmäisessä kerroksessa selvitettiin myös rakennuksen puuvälipohjien värähtelyä kahdessa mittauspisteessä sijoittamalla pystysuuntainen kiihtyvyysanturi lattiapintaan mahdollisimman keskelle huonetilaa ja välipohjan jänneväliä.

Lisäksi kohteessa tehtiin kartoitusluonteinen julkisivun äänieristysmittaus (ks. *kohta 5.6*).

Kahdessa Ensi linjan puoleisessa mittauspisteessä käytetiin kiihtyvyysanturien lisäksi mikrofoneja mittaamaan ohiajojen aikaisia äänitasoja. Mikrofonit asetettiin jalustalle n. 1,5 m korkeudelle lattiasta huoneiden keskiosaan.

Mittauksissa käytetyt laitteistot on eritelty *liitteen A* kohdassa *4.1*.

5.3 Mitatut ohiajot

Mittausten aikana alueen raitioliikenteen kulkutiedot tallennettiin Fintrafficin rajapintapalvelun kautta. Aineistoa hyödynnettiin ohiajojen tunnistamisessa ja verifioinnissa värähtely- ja runkomelusignaaleista.

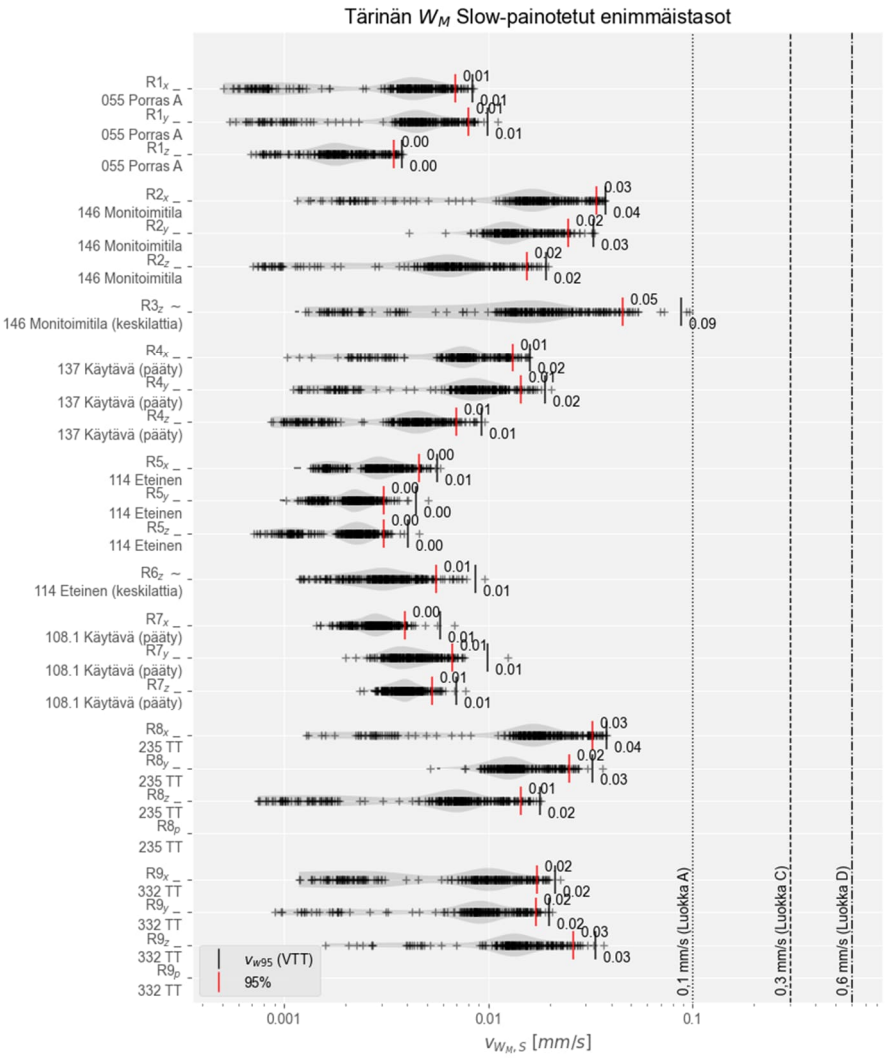
Varmennettuja raitiovaunun ohiajoja tunnistettiin tulosten käsittelyyn 280 kpl. Ohiajojen suuri määrä mahdollistaa luotettavat ja tilastollisesti edustavat tulokset, koska yksittäisten raitiovaunujen välillä esiintyy merkittävää hajontaa.

5.4 Tärinäanalyysi ja mittaustulokset

Tärinäanalyysissä mitatut kiihtyvyyssignaalit muunnettiin värähtelynopeudeksi numeerisesti integroimalla ja suodatettiin edelleen W_M-taajuuspainotuksella sekä S-aikapainotussuotimella tärinätarkastelua varten.

Mitatut tärinäarvot on esitetty *liitteen A* mittauspöytäkirjan kohdan *5.1* kuvaajissa sekä *kuvassa 2*. Kuvaajaan on eritelty ajoneuvokohtaisten ohiajojen tärinän vaihtelu ja jakauman muoto, tuloksista lasketut W_M-painotetun tärinän 95-persentiilit $v_{Wm,S,95\%}$ sekä VTT:n ohjeiden mukaiset vertailuluvut $v_{w,95}$. 95-persentiili kuvaa tärinää, jota 95 % kaikesta mittausajanjaksolla esiintyneestä ajoneuvoliikenteestä ei ylitä, kun taas VTT:n arviointisuure huomioi tilastollisesti vain voimakkaimmat 15 mittausjakson aikana esiintynyttä yksittäistä ohiajotapahtumaa.

Tärinäspektrit on esitetty mittauspistekohtaisesti *liitteen A* kohdan *5.3* kuvaajissa.

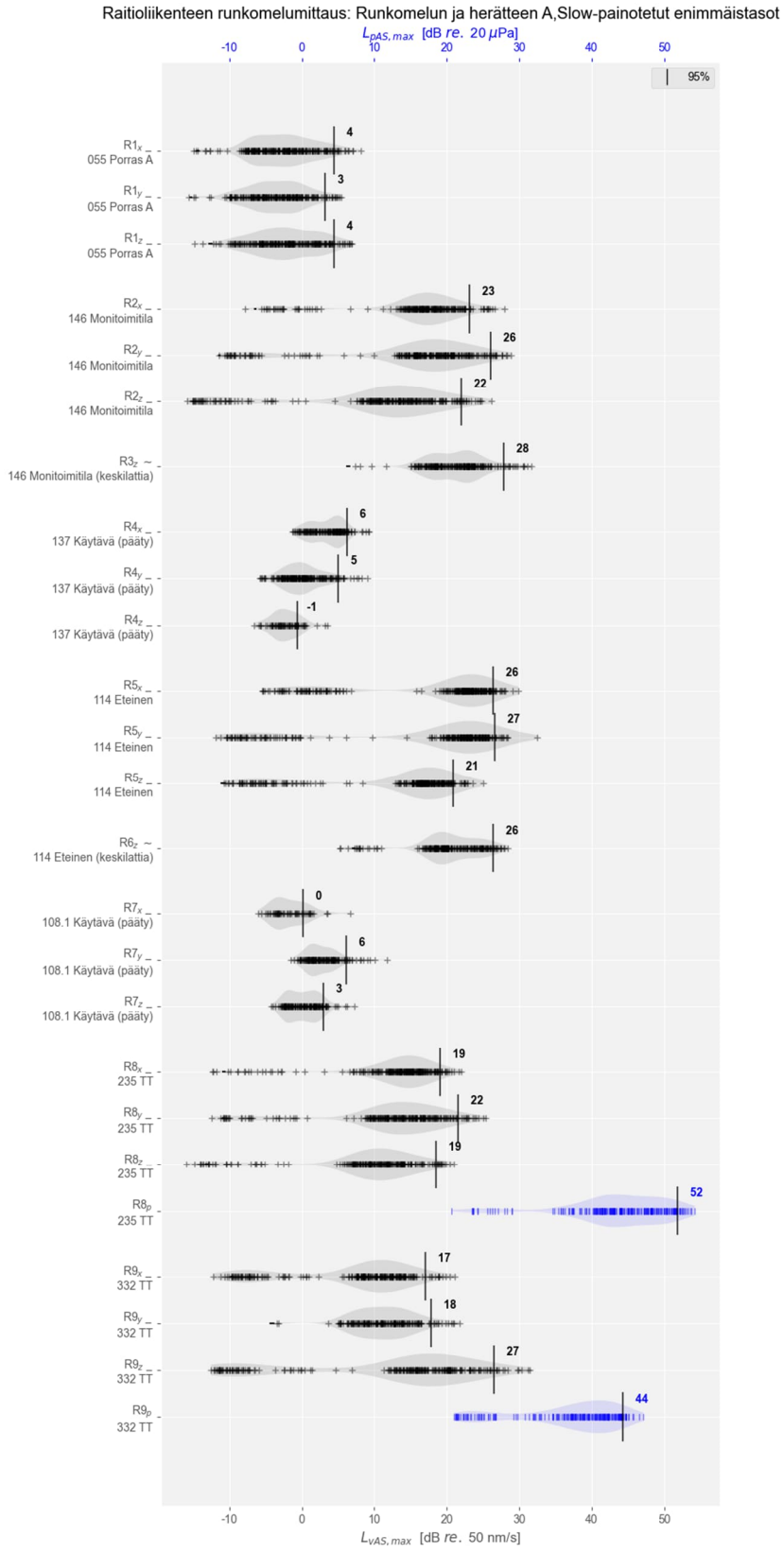

Kuva 2: Mitatut liikennetapahtumien tärinän enimmäisarvot analysoiduille raitiovaunujen ohiajoille mittauspisteittäin ja -suunnittain. Lukuarvoina on esitetty tulosjoukoista lasketut tärinän 95 % persentiilit sekä VTT:n arviointisuureet $v_{w,95}$.

5.5 Runkomeluanalyysi ja mittaustulokset

Runkomeluanalyysissä mitatut kiihtyvyyssignaalit muunnettiin värähtelynopeudeksi numeerisesti integroimalla. Värähtelynopeudet ja mitattu äänenpaine suodatettiin edelleen *A*-taajuuspainotuksella sekä S-aikapainotussuotimella runkomelutarkastelua varten.

Mitattujen runkomeluherätteiden ja -tasojen enimmäistasot on esitetty *liitteen A* kohdan *5.1* kuvaajissa sekä *kuvassa 3*. Kuvaajiin on eritelty ajoneuvokohtaisten ohiajojen runkomelun enimmäistasojen vaihtelu ja jakauman muoto sekä esitetty tuloksista lasketut runkomelutason 95-persentiilit. Mustalla merkityt tulokset edustavat värähtelynopeutena mitattua runkomeluherätettä ja siniset tulokset huonetiloissa mitattua akustista melutasoa. Mitatut melutasot ovat luonteeltaan kokonaistasoja, jotka sisältävät myös ilmaäänenä julkisivun lävitse kantautuneet raitioliikenteen äänet sekä tilojen muun taustamelun. Todelliset runkomelutasot ovat näitä kokonaistasoja pienempiä.

Runkomeluherätteiden ja -tasojen spektrit on esitetty mittauspistekohtaisesti *liitteen A* kohdan *5.2* kuvaajissa. Kuvaajiin on merkitty myös tulosten enimmäistaso ja 95-persentiilin käyrä.

Kuva 3: Mikrofoneilla mitatun kokonaismelun (sininen) ja värähtelynä mitatun runkomeluherätteen (musta) enimmäistasot analysoiduille raitiovaunujen ohiajoille sekä niiden 95% fraktiilit. Kokonaismelutasot sisältävät runkomelun lisäksi myös ilmaäänen ja muun taustamelun osuuden.

5.6 Julkisivun äänieristys

Julkisivun nykyinen ilmaäänieristys mitattiin kartoitusluontoisesti 1. kerroksen monitoimitilasta 146. Julkisivulle mitattu standardoitu äänitasoerotus $D_{2m,nT,w}$ = 36 dB, ja kaavamääräystä vastaava äänitasoerotus ΔL = 28 dB. Julkisivun äänieristysmittauksen pöytäkirja on esitetty *liitteessä B.*

6 TULOSTEN TARKASTELU

6.1 Runkomelu

Sisätiloissa mitatut raitioliikenteen runkomelutasot ovat suurimmillaan lähellä Ensi linjan raidetta ja pienimmillään kaukana raiteesta. Raitiovaunun ohiajosta aiheutuva runkomelu erottuu selvästi tilojen muusta taustamelusta ensimmäisen kerroksen mittauspisteissä R2 ja R3 (monitoimitila 146) sekä R5 ja R6 (eteinen 114), toisen kerroksen pisteessä R8 (TT 235) ja kolmannen kerroksen pisteessä R9.

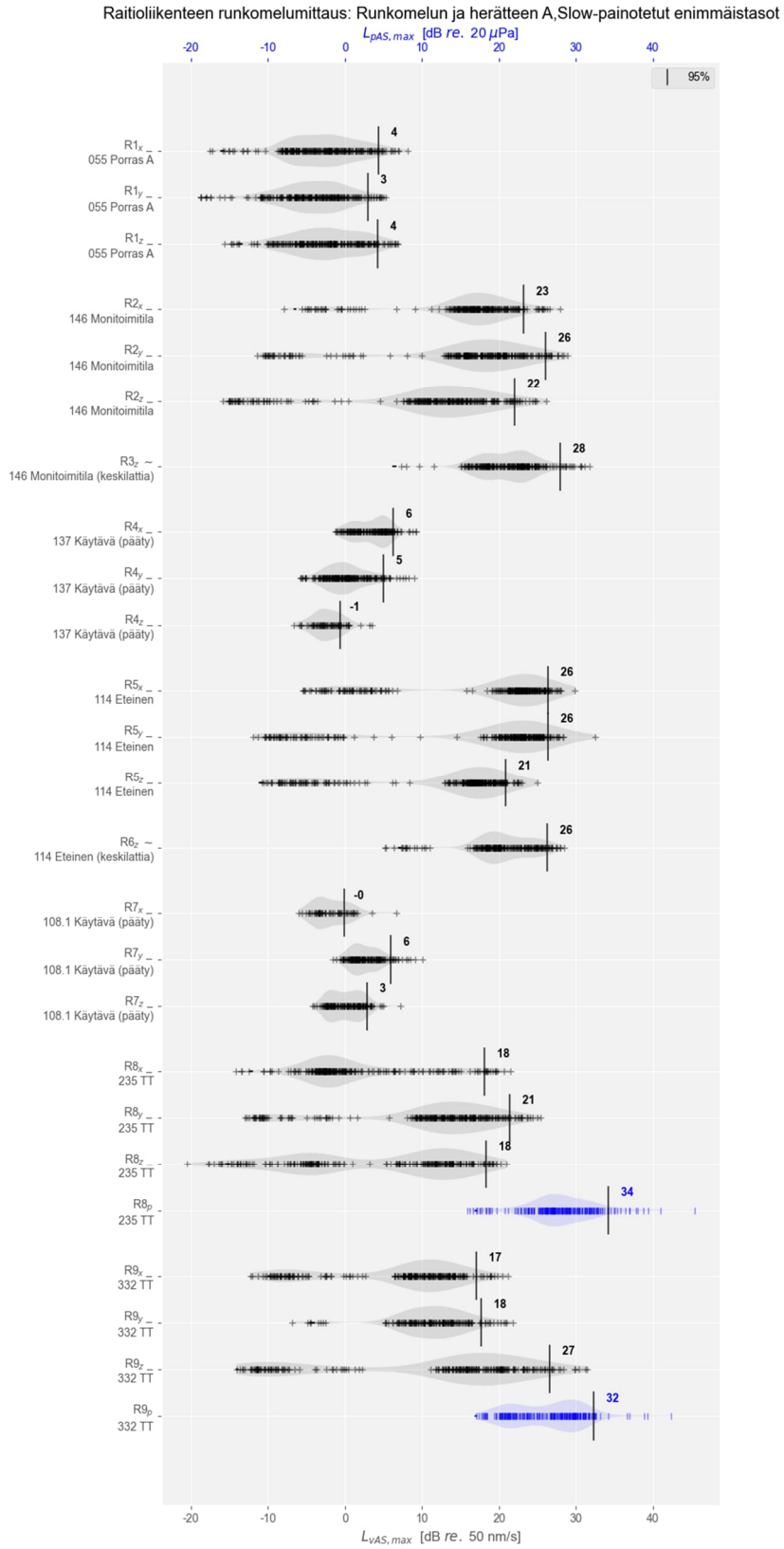
Värähtelymittausten perusteella vaakasuuntainen värähtely vaimenee hieman rakennuksen korkeuden suhteen, mutta pystysuuntainen värähtely ei juurikaan vaimene ylemmissä kerroksissa. Vähäinen kerrosvaimennus on tyypillistä rakennuksissa, joissa on massiiviset kantavat rakenteet ja kevyet välipohjat.

Toisen ja kolmannen kerroksen mikrofonipisteiden R8 (TT 235) ja R9 (TT 332) perusteella raitiovaunujen ohiajot ovat selkeästi havaittavissa hetkellisinä melutapahtumina. Kuitenkin vain osa melun mitatuista kokonaistasoista aiheutuu maaperäisestä runkomelusta. Merkittävä osuus sisämelusta aiheutuu julkisivun rakenteiden läpi (pääosin ikkunat) kantautuvasta ilmaäänestä.

Runkomelun osuutta mikrofoneilla mitatuista melun kokonaistasoista arvioitiin vertaamalla samoissa huonetiloissa rakenteiden värähtelynä mitatun runkomeluherätteen spektrisisältöä mikrofoneilla mitatun kokonaismelun spektrisisältöön. Niillä taajuuksilla, joilla runkomeluherätteessä on vain vähän energiaa, mikrofoneilla mitattu kokonaismelu on valtaosin ilmaääntä. Enemmän energiaa sisältävillä taajuuksilla kokonaismelu sisältää enemmän runkomelua ja mahdollisesti myös ilmaääntä. Koska valtaosa värähtelynä mitatun runkomeluherätteen energiasta sijoittuu pienille taajuuksille, runkomelun osuutta arvioitiin tarkastelemalla melun ja värähtelyn kokonaistasoja vain tällä taajuuskaistalla. Mittauspisteessä R8 kokonaismelutaso rajattiin terssikaistoille 20…160 Hz ja pisteessä R9 välille 20…125 Hz.

Kuvassa 4 on esitetty kaistanpäästetyn runkomelutarkastelun tulokset. Tuloksista nähdään, että värähtelyherätteenä mitatut runkomelun kokonaistasot eivät käytännössä muutu *kuvan 3* lähtötilanteeseen nähden, mutta mikrofoneilla mitatut melutasot ovat nyt merkittävästi pienemmät. Tämän tarkastelun perusteella **toisen kerroksen huonetilan 235 TT arvioitu runkomelutaso on 34 dB ja kolmannen kerroksen huonetilan 332 TT runkomelutaso on 32 dB. Tulokset ovat runkomelun ohjearvojen puitteissa.**

Tulosten vertailu osoittaa myös, että **valtaosa tiloissa 235 TT ja 332 TT mikrofonilla mitatuista 52 dB ja 44 dB kokonaistasoista** (*kuva 3*) **on julkisivun välityksellä kantautunutta ilmaääntä**, joka sijoittuu hieman suuremmille taajuuksille kuin maaperäinen runkomelu. Tämä johtopäätös korreloi hyvin mittausten aikana tehtyjen aistivaraisten havaintojen kanssa.

Kuva 4: Mitattujen runkomelun (sininen) ja runkomeluherätteen (musta) enimmäistasot analysoiduille raitiovaunujen ohiajoille sekä niiden 95% fraktiilit, kun taajuusalue on rajattu runkomeluherätteen keskeisen taajuusalueen perusteella.

Ensi linjan puoleisten mittauspisteiden runkomeluherätteen taajuusvasteiden tarkastelu *(ks. liitteen A tuloskuvaajat)* osoittaa, että runkomelun kytkeytymisessä on eroja rakennuksen kaakkois- ja lounaispäätyjen välillä. Lounaispäädyssä runkomeluheräte on voimakkaampaa ja sitä esiintyy suuremmilla taajuuksilla kuin kaakkoispäädyssä. Tämä viittaisi siihen, että kalliopinta on alueen lounaispäädyssä lähempänä maanpintaa raiteen ja/tai rakennuksen alla, jolloin kallioperän välityksellä leviävä värähtelyheräte pääsee kytkeytymään voimakkaammin rakennusrunkoon.

Lounaispäädyssä raitiovaunujen ohiajojen aiheuttama runkomelu voi tarkastelusuureella L_{prm} olla suurempaa kuin kaakkoispäädyn mittaustulokset.

6.2 Tärinä

Raitiotieliikenteen tärinän mittaustulokset ovat asuintilojen ohjearvojen puitteissa kaikissa mittauspisteissä. Tärinä jää alle havaintokynnyksen, eikä aiheuta häiriötä sisätiloissa. Tämä on odotettava tulos, koska raitiotie ja rakennus sijaitsevat kallioalueella.

6.3 Julkisivun äänieristys

Julkisivun äänieristysmittauksissa merkittävin äänivuoto havaittiin ikkunoiden kautta. Ikkunoiden tiivistyksissä on puutteita, jotka näkyvät mitatun äänitasoerotuksen spektrissä suurilla taajuuksilla.

Ikkunoiden tuottama äänitasoerotus on pienillä 50…100 Hz taajuuksilla alle 20 dB.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Runkomelun ja tärinän mittaustulosten puolesta rakennuksen arvioidaan soveltuvan päiväkotikäyttöön.

Raitiotieliikenteen tuottama tärinä on rakennuksessa ohjearvojen puitteissa.

Mittaustulosten perusteella arvioidaan, että satunnaisesta raitioliikenteestä aiheutuva runkomelu ei ole niin voimakasta, että se aiheuttaisi haittaa päiväkotitoiminnalle. Rakennuksen kaakkoispäädyssä runkomelu on ohjearvojen puitteissa. Rakennuksen lounaispäädyssä mitattu runkomelu on jonkin verran voimakkaampaa kuin kaakkoispäädyssä. Runkomelu vaimenee rakennuksen syvyyssuunnassa niissä tiloissa, jotka ovat kauempana Ensi linjan raiteesta.

Tilojen käytettävyyden kannalta olennaisin tarkastelusuure on kuitenkin melun kokonaistaso, joka sisältää sekä runkomelun että julkisivun läpi kantautuvan ilmaäänen osuuden. **Raitiovaunujen ohiajoista aiheutuu rakennuksen kadunpuoleisiin huonetiloihin hetkellistä melua pääasiallisesti ilmaäänenä rakennuksen julkisivun ikkunoiden läpi.**

Raitioliikenteestä rakennuksen sisätiloihin aiheutuva melu on hetkellistä, ja sitä esiintyy vain ajoittain, koska Ensi linjan raitiotie on nykytilanteessa käytössä vain poikkeusreiteillä.

Mikäli raitioliikenteen ohiajojen äänet koetaan rakennuksen kadunpuoleisissa tiloissa häiritseviksi, sisämelutasoja on tilakohtaisesti mahdollista pienentää ikkunoiden äänieristykseen kohdistuvilla parannustoimilla. Ikkunoilta tarvittavaa äänieristystä voidaan arvioida julkisivun äänieristysmitoitusmenetelmillä. Soveltuvan ikkunaratkaisun osalta tulee edelleen selvittää nykyisten ikkunoiden vaikutus tilojen ilmanvaihtoon ja korvausilman saantiin.

Mikäli ikkunoita ei haluta vaihtaa, mutta raitiovaunujen ohiajojen tuottama hetkellinen melu koetaan häiritsevänä, on suositeltavaa sijoittaa päiväkotien lepo- ja nukkumistilat niihin huoneisiin,

jotka sijaitsevat kauempana Ensi linjasta. Tällöin kadun puoleisiin huoneisiin voidaan sijoittaa esimerkiksi leikki- ja toimistotiloja, jotka eivät ole käyttötarkoituksensa puolesta yhtä herkkiä melulle.

Helsingissä 23.10.2025

DI Janne Saarelainen
Akustikko, FISE V (akustiikka)

DI Timo Peltonen
Akustikko, FISE PV (akustiikka)

VIITTEET

1. Ympäristöministeriö. Ääniympäristö Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä, 1.1.2018.
2. Talja A. Suositus liikennetärinän mittaamista ja luokituksesta. VTT Tiedotteita 2278. Espoo, 2004.
3. Talja A. et al. Rakennukseen siirtyvän liikennetärinän arviointi. VTT Tiedotteita 2425. Espoo, 2008.
4. Talja A. Ohjeita liikennetärinän arviointiin. VTT Tiedotteita 2569. Espoo, 2011.
5. SFS 5907:2022 Rakennusten akustinen suunnittelu ja laatuluokitus.
6. Talja A. ja Saarinen A. Maaliikenteen aiheuttaman runkomelun arviointi, Esiselvitys. VTT Tiedotteita 2468. Espoo, 2009.

LIITTEET

Liite A: Mittauspöytäkirja Akukon 251499-M01-30771, Runkomelu- ja tärinämittaukset
Liite B: Mittauspöytäkirja Akukon 251499-M02-30780, Julkisivun äänieristysmittaus

Helsinki

Ensi linja 1, asemakaavan muutos, suojelukohteet

Kuva: Anni-Maria Räsänen, 2025

Kuva 1: Viistoilmakuva (2025) kaavamuutoksen alueesta ympäröivästä korttelista.

Ensi linja 1

Tontilla sijaitsee vuonna 1898 valmistunut, sokeainkouluksi rakennettu punatiilinen uusrenessanssityylinen rakennus, johon kohdistuu suojelumerkintä (sr-1) ja se on luokiteltu rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaaksi. Rakennuksen on suunnitellut Yleisten rakennusten ylihallituksen ensimmäisenä arkkitehtina toiminut Ernst Theodor Granstedt (1842–1927).

Ensi Linja 1 sijaitsee RKY-alueella "Eläintarhan huvilat ja yleishyödylliset laitokset". Lisäksi alue on osa maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä "Helsingin empire-keskusta ja kivikaupunki."

Kohteesta on valmistunut rakennushistoriaselvitys vuonna 2022, jonka on laatinut Arkkitehtitoimisto Ark-byroo oy.

Kuva 2: Ensi linja 1 ja lisärakennus vuonna 1972 (Helsingin kaupunginmuseo: Kari Hakli).

Kuva 3: Ensi linja 1 sisäänkäynti kadulta. Rakennushistoriaselvitys (Ark-byroo oy, 2022).

RKY-kohde

Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun ympäristön RKY-merkinnässä suunnittelualue on osa Eläintarhan huviloiden ja yleishyödyllisten laitosten aluetta, jonka on katsottu edustavan 1800-luvun lopun sosiaalista rakennustoimintaa, huvilakulttuuria ja huvilamiljöötä. Alueelle on sijoitettu ajalleen merkittävä määrä filantrooppisen toiminnan rakennuksia muun muassa sokeille ja raajarikoille. Alueen puistomaisen ilmeen ja huvila-arkkitehtuurin katsotaan olevan hyvin säilynyttä.

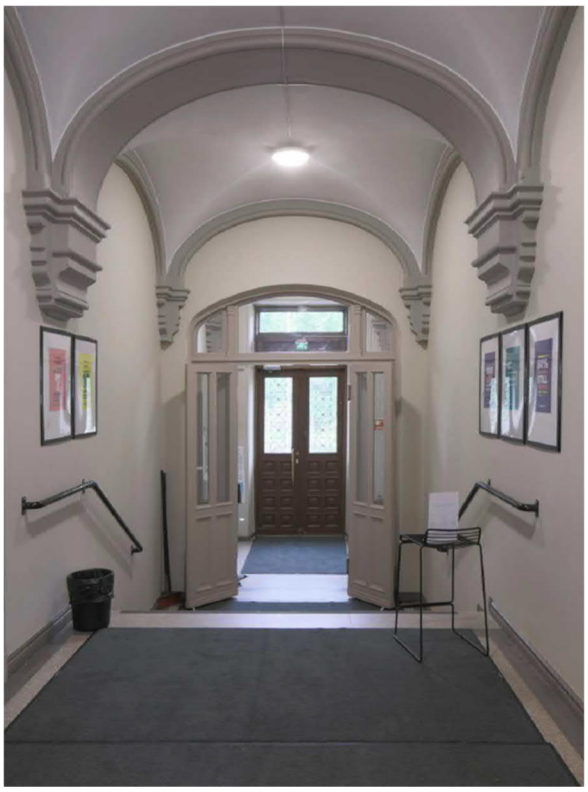
SR-1 suojelumerkintä

Kohteen suojelumerkintää päivitetään. Uusi suojelumerkintä huomioi paremmin määräykset, joilla rakennuksen ulkoasun ominaispiirteiden lisäksi varmistetaan arvokkaiden sisätilojen ja alkuperäisten rakennusosien ja rakenteiden säilyttäminen. Suojelumerkintää päivitetään seuraavasti:

Rakennus suojellaan erityisen arvokkaana rakennuksena merkinnällä sr-1: Rakennustaiteellisesti, historiallisesti tai kaupunkikuvallisesti erityisen arvokas suojeltava rakennus. Suojelu koskee rakennuksen alkuperäisiä tai niihin verrattavia rakenteita, rakennusosia ja arvokkaita sisätiloja. Rakennuksessa tehtävät korjaustyöt ja muutokset eivät saa heikentää sen arvoa tai hävittää sen ominaispiirteitä. Rakennusta ei saa purkaa.

Kuva 4: Juhla- ja voimistelusali vuonna 1972 (Helsingin kaupunginmuseo: Kari Hakli).

Kuvat 5, 6, 7: Rakennushistoriaselvitykseen kuvattuja sisätiloja vuonna 2022 (Ark-byroo oy, 2022).

Säilytettävä ja tarvittaessa uusittava aita ja tukimuuri

Kuvat 8: Tukimuuri ja aita Ilolanlehdon puolelta (Anni-Maria Räsänen, 2026).

Katualueen rajalle sijoittuva aita ja tukimuuri tulee säilyttää tai uusia alkuperäistä vastaavalla tavalla.

Helsinki

Helsingin kaupunki
Asemakaavoitus

Työpajankatu 8
00580 Helsinki
PL 58212
00099 Helsingin kaupunki

www.hel.fi